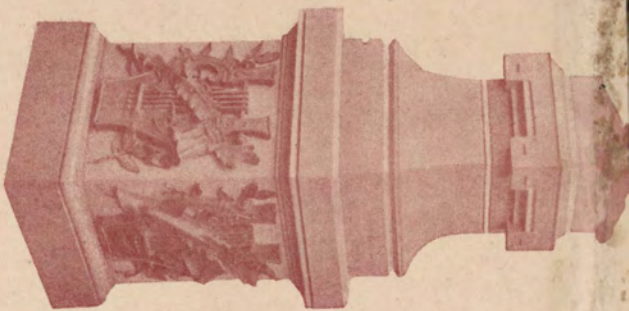

46

W. WARSZAWIE

1897—1898

<http://rcin.org.pl>

DRUK P. LASKAUER I W. JAROCKIEGO, W. WARSZAWIE.

46. 1
Cypria

Tragedya wierszem w 5. Aktach

Piotra Kottela

z Francuzkiego tłumaczona
przez

Ludwika Ositiskiego

Osoby

Oktawianus Cezar August Cezarz Rzymski

Cyrcia Wnukt Torpejusza z Matki

Maxym.

Emilia córka Toranusza Opiekurca Augusta

Fulwica poufata Emilii.

Poliklet Wyzwoleniec Augusta.

Ewarider Wyzwoleniec Cyrcii.

Euforb Wyzwoleniec Maxyma.

Scena w Rzymie. —

i.

Akt I.

Scena I.

Emilia | : sanna: |

Jedyna żądzo serca, żądzo niecierpliwu,
 Pomsto! który odetnie krew Oycowstwa wrywa,
 Daruy, jeśli cie, moim natysem znieczaiam,
 Kogoż scigam! i kogo na zgubę paraiam!
 Gdy spojrzę na Augusta, w całym blaoku chwaty
 Nie widzę tylko zbrodnię które tu Fron daty,
 A wśród tych kroway obraz Oycowskiego rgoru:
 Po zwolnacku opiekunia wstępował do Fronu,
 I to berto co drzącey rozkazuje zierni,
 Krowia, iest moia, i krowi skropione moiemu
 Czyżby na ten widok serce nie zdrzato!
 Ach, za tyle wrogosci iedna sinierc zarnato;
 Fniew moay zbyt sprawiedliwy, zbyt Swięty. -- Lecz Cyrtia:
 Syleżem dla tręcy zernoty poświęcić powitnia?
 Syle się na niepewne natysty osmielać,
 Żeby dla krowi mofdercy, krew Kochanika przelać?

Nie łatwo się na Fronachu Montarekion dosięga,
Burza i pioruniatni grozi ichu potęga.

Niebezpieczeństwo pewnie, gdzie skulkiertu los wstawa
Porcu zle upatrzonia, przytury uklad, zdrada . . . .
Actu czesto w zbyt skropticy wyrozkow przetrucanie
Pomociciel krzywdy nowa ofiara, sie stacie,
Lub gdy pozadatego zawodu dobiegnie
Z upadkiertu przeciwnikow sarni zwyciezca legnie . . . .

Niech cie od tej przepasci odwracaja, Nieba!

Smutna zemsta! gdy dla ciey ciebie tracic trzeba
Jomierci nieprzyjaciela moinaby sie stala
Gdybytu dla ciey tak srogie try wylewac miata . .
Lzy! kiedy Oyciec z grobu krwi wota odemnie ?
Nie, powinnosci moiej nie zdradze, ruzheremnie;
Dokonaru dzieła; Ustap niegodna mi nie twogo! -
Mogez spelnienie pomsty okupic zbyt drogo ?
Ach, ty sarna miłosci wapietay moie piezstwo,
Achwata twoia bedzie tak swietnie zwyciezstwo.

Scena II.

Emilia - Fulwia.

Emilia.

Raz przysięgałam, i teraz przysięgam na Boga
 Fulwio, choć mi Cyntia nadewszystko drogą,
 Śmierci wrogiego podderekę ciętnożem omiadać.
 Jeśli mnie Cyntia kocha - August musi zginąć.

Fulwia.

W wielkim natęczeniu wielką obwieszczasz się duszą;
 Poznała Ciś, godna, krwi Teratiusza.

Akt I.

Scena I.

Emilia /: sama: /

Zemsto! udyńca rządzo, rządza, tuccierpliwa,
 który smutny cieni Oycza od swięj Ciśki wrywa,
 Podzie ciężkię obrazy, gniewu, tuenawisci;
 Wprzód, tużeli cię, proicw powitnosć uicw,
 Day mi ieszcze odrystkać tuad tuicw sercetu wladze,

Jednej chwili mi pozwoli, niechaj się naradzę,
 Wzrost obaczę to wszystko, na co się odważam,
 Kogo ścigam, i kogo na zgubę naradzam . . . -
 Idy spojrzę na Augusta; w blasku jego chwaty,
 Widzę te wszystkie zbrodnie, które mi Front daty
 Stał mi krwawy obraz Ojcowskiemu zgrom -
 Do martwych jego zwłokach wstępował do Frontu,
 To besto, co drzącej rozkazuje ziemi
 Krewia jest moja, i krewi strupionej mojej,
 Czyżby na ten widok serce nie zdradzało!
 Aktu za tyle okrucieństw i dnia ścierci - zamato -
 Gniew mój zbyt sprawiedliwy; zbyt mocny - Sześć Cyryla!
 Wzrost, nieprawieś miłości, ustąpić powiniem -
 Wzrostem, niezgodam zettoty, jeśli ięz przybie
 Drogie Kochanku tego naradź mi życie -
 Kto sie . . . wszystkie we mnie zmieszają niechęci:
 Kogóż to Estilia swej zemście poświęci?
 Coż do tego zamianu może mnie ośmielać

Żeby dla krwi Augustaw, krew Hochartka przelać.
 Niełatwo się na tronach Monarchów dosięgnę.
 Burza i piorunam grozi ich polegę,
 Niebezpieczeństwo pewnie, skutek zbyt wątpliwy:
 Iła pora, mylny układ, przyjaciel fałszywy,
 Moga zdradzić — i często w okropny przemiarnie
 Sann sprawca, swyctw rannych ofiarą się stanie —
 Pod tytu, który wymierzyl sann ulegnie ciosetu; —
 A choćby wreszcie szczęsty powiodło się losetu,
 Jeszcze August potężny w samej chwili zgotu
 Może zetrzeć rabinę wśród rwałistk Troju. —
 Niech cię od tej przepaści odwracają Nieba!
 Smutna zemsta! . . . gdy dla niej cię stracić trzeba —
 I sinitie nieprzyjaciela, moigby się stała,
 Gdyby dla niej tak drogie try wysławie miata —
 Ale moznasz ie rotic? gdy Oycowstwie cię nie
 Wotara o tak swięte pomoty dopelnienie?
 Moge powirnosci moie skupic zbyt drogo!

Przez niegodną słabość! przez nieczystą trwogę! . . .
 Ty, ty sama miłości wspieraj moje miejsce,
 A chwata twoja będzie taku świetne zwycięstwo . . . -

Scena II.
 Emilia — Fulwia.
 Emilia.

Aż przysięgam, i teraz przysięgam ciu Bogu
 Fulwio, choć mi Cytina nade wszystko drogą,
 Jednakże śmierci Tyrana ciemność omiatać,
 Jeśli mię Cytina kocha, August musi zginać -
 Fulwia.

W wielkim namyśle wielka obwieszcza się dusza
 Poznać Cytke godną krwi Toraniusza -
 Lecz pozwól się zapisać: czy iżi nigdy wcale
 W ciemnym two serce w tytu gniewu zapale?
 August dobrodziejstwa two straty nagradza
 On iest Oycem dla ciebie, on twoy los ostadza

7.

I tyłu cie łaskami codziennie obdarza,
 Lecz tu czczone, iak pierwszy przy bołku Cesarza -
 Pierwsi u Dworatu przed tobą, szynia, kolaria,
 Bys' za niemi raczyła przetrwać do Pana. -

Emilia

Wszystkie te względy, czyli Oycu mi oddadzą?
 Ciebie ty mnie, przetrwać obdarzając, władzą:
 Wielka w znaczeniu w licznie obfitując dary,
 Zawsze przeciw krwi jestu niewinniej ofiary.
 Ciebie zawsze, czy ty sądziś, dobrodziejstwo bywa:
 Obrac, gdy ie daie reka obrzydliwa.
 Kto nieprawdzi, tego dar nieutałodzi:
 I wszemu, więcej mogąc potrzebny naszkodzi -
 August we mnie łaskami gniewu nieutaniczszu,
 Zawsze tak sama jestu, a codziennie możniesz -
 Każdym z tych darów, których kroycie mi udziela,
 Kowego zakupie mi nieprzyjacielu.
 Ciebie krwi swojej i stawe przedać, wyrodni!

Wto się chce trawić na Ojca, nieznia nadniej zbrodni. —

Fulwia

Lecz Patru, za niewdzięczną Szardę cie poczytał,
 Tbie teżie nienawością nienawość ukryta ?
 Tbie zapomnieli iaszczę wespółodacy twoi,
 Tba iakich okrucieństwach Froni Cezarów stoi,
 W mogiłach tyłu Rzymianu, w tyłu Ojca Numie,
 Wtore nieyła zbrodnię poświęca durtie,
 Odryw sie głos zertasty w całej Wtostrię ziemi,
 Rzymu zagładzi twe krzywdy razetu ze swoietni —
 Wielu powstało, inu do powstania bliscy:
 Musi ten ginić, kogo nienawość, wszypocy.

Emilia

Co ? ia matu Numie ojci wiecznej nienawość ?
 Czekać aż rządze moie ślepy los uide ?
 I gdy światu powitrość odryw sie we matie,
 Bode go nienawośćie stryć i ruzczertanie ?
 Co mi po zertwie Rzymianu ? tego chce iedynie

Wicich dla moiego Oycow, nie dla innych ginie -
 Jak po zgorie Augusta tez bytu nieostatka,
 Gdyby go śmierć ta zawsze mię zemię wydała -
 Wicich zettary cudzą ręką broci się w potrzebie,
 My się porzycijny razem za kraj i za siebie,
 Do rozkoszy zgladzenia krzywd własnego domu,
 Przydajny ieszcze chwale z tyranów pogromu -
 Może kiedyś cześć wolności odzyskaniu w Rzymie
 Wdzięczna potomność wspomni Emilij imię -
 Ze wierna czuci, razem cnotliwej Rzymianka
 W twórcielu praw Oczystych obrata hocharika. -

Fulwia

Ach Patri, jaka miłość! jaka nieszczęśliwe śluby!
 Kiedy sam, ty sam, wiedziesz go do zguby,
 Wiczaportnicy, jakie dajesz mi rozkazy:
 Patrz na śmierć nieważliwą! o ileż to razy
 Krewia wolnych Froni oblewał szczęśliwy morderca!

Emilia

Emilia

Fulvio! znasz aż nadto słabość mego serca
 Gdy wspomnę iakż niepowolną drogę tuś otwieram,
 I bojaźni śmierci jego sto razy utwieram.
 O iakż trudno tę walkę w pieśń serca uśmierzyć
 Chce — nie chce — niecz podnoszę i nieśmiertu uderzyć.
 I powitność, zniechęca, słabo, zaciężona,
 Burzliwych serca mego uczuć niepożona —
 Lecz niedajmy się zwalczyć: niech się co chce stanie
 Widzę niebezpieczeństwo, i nierozważam na nie —
 Czyż śmierć nigdy śmiętego nieomija meżu?
 Wobec August wśród licznych broni się ojeza,
 Wobec Orszakieru wiernych stacza się straż:
 Panem jest życia jego, kto własnie odważy —
 Wielkie niebezpieczeństwo — nagroda niemiata,
 Cnota jej szukać może, a uwierzyć chwata —
 Wroziec kto kłowiec zgirze, czy August... czy Cyrilla
 Zawżetw takż, Ofiarę Ojcu niemu winna:

Cyrtaw mi ja, zaprzyściągł, stowettu niezawodnyttu,
 Przez tuią, tyłko tuiy telti może sie, stać godnyttu.
 Tbie czas się, wreszcie zrzekać raz danego słowu:
 Dziwiay iest sprzyściżonyctw uroczyta zmiowu,
 Rękę, czas, tuiyscei, rada wyznacza tyjettitue.
 Wreszcie, Fulwio, Cyrtaw tucumrze bezettitue.
 Lecz cawtu nadchodzi. —

Scenw III.

Emilia, Cyrtaw, Fulwia.

Emilia

Cyrtaw! tui sprzyściżeni

Szyci wierci? czy żadna twoga iktu niezmiertu?
 Czytałszes' miestwo, statosć, tui szlachetnyctw czołactw?
 Moztettuz tui prawdziwyctw poledz przyiaciostactw?

Cyrtaw

Swoty nadziei tuiowctw skutektu nieottyli:

Tbie, tui gdy sprzyściżeni tak zgodni niebyli,

Tui gdy z tuihittu do zettisty tuibiegłi zapatertu:

Wyrota wiechybniey smierci w ich twarzach czytalem -
 Tękit do takiego dzieła lepszemu serc nieuzyt
 I da się iakb gdyby hazardy swej kochance stuzyt.-

Emilia

Przewidziatam to dobrze, i mogłam oszczędzić
 Że w wyborze odważnyemu, nie mogłam pobłądzić,
 Żeś w dobre oddał ręce ten czyn pełen chwaty
 Którego czekała wolność, ja, i naród cały.

Cyryl

O gdybyś widzieć mogła, iakb meżnie i stała
 Cate grota oprzyjętych brwów w zemsty rapale!
 Tęa satio tylko Jmie Cezara, Augusta,
 Śmiertelna zemstę wszystkie powtórzyły usta
 Ich twarze wiedniey chwili odmierzenia koleja
 Już zgubny /: krwawym /: ptoną gniewem, już zgory blednią
 „Przyszła rzekłtem: szczęśliwa chwila przyjaciela,
 „Zbliża się kres zadany w przednie wzięty dziele,
 „Od nas przytu ucisniony swego losu czeka

- „ Który zawiśł od zguby cednego cztowielka.
 „ Jeżeli się cztowielkiem godzieli zwac morderca
 „ Który nigdy ludzkiego nieokazał serca,
 „ Sygrys, co polca Rzymskie trupańi okrywał,
 „ Świętoskradzie przytacza nawierał i trywał,
 „ Przyciciel, Tbieprzyciciel, bez cnoty, bez wiary,
 „ Tbiezpał w zuchwałstwie, niezpał w ostrucielstwie ^{Kary} wiary.

Tu wystawiając skulki dotychczas niezgody.

Przypomnieliśmy skropcie Ojców naszym szkodę.

A odpawiając wrogą nieprawie z pamięcia

Tłowa, nieciwe umyśły zapaliliem chęcia -

Wylizyliem ze kraini te zawzięte boie

Idy się sam Rzytu ubraiał, na niszczenie swoje -

Orły gromiły Orłów, kiedy w każdej stronie

Walczył o swą niewolę, Żołnierz naslepiony -

Wybór mężów, wodrowie w bitwach zastarali

W samotnym niewolnictwie naszczytów skulali,

I w karibie upatrując rzódło dristkiej chwaty

Chcieli do swego iazwicia przywiazac swiat cały -
 Chybnij zawszczyt, nicdai samowladzce ziemni,
 Obrzydlych zdrayciew ludzini miarowal wielkieru,
 Krewowi, Krewotrychu, Rzymiaru walczyli Rzymiarow,
 Strygla Krew braterstwa . . . o wybor Tyranow -
 Trzech mordercow zdumione Dziekito narody,
 Przydatem Krewawy obraz ich bezbozniej zgody,
 Okropnej dla ciastliwych, moztwych i Senatu
 Stowerni zwiazek trzech miedzow, zbyt patrietny swiatu -
 Ktozby wyliczyc zdotal tyle razem zbrodni?
 Kiedy Krew przelewajac mordercy swobodni,
 Walczyli o pierwoszenstwo barbarzyistwa czyrow,
 Rzymu stal sie struchym grobem wstarych swich synow -
 Jedni namordowani na publicznych Drozacku
 Drugich topor dosiegat przy Oyczystych Bogacku,
 Zbrodzieni za Krew przelana, nagrode odbieral -
 Maj z reki wstarej zony z ieczerniem umieral -
 Syn . . . zgrozaj! . . . iecznie majac Krewia, zbroczona, szate

Z Oycowstwa głowa, w rektu spieszyl po zapłacie,
 A tyle okropności przygotowanych razem
 Stałyte sie bezbożnego przywierza obrazem -
 Ciebież, ci powtarzał Imioru nieśmiertelnym
 Mężów wielkictu w polkoju i rca wojnach dzielnych,
 Owyctu pół-bogów ziemni co pod rektu, ktaś
 Legli az u Ostarzów z zadumieniem siewiatu . . . . -
 Terru bardziej Emilio, kto ci to opiesz
 Z iaktym zapatem gniewu, wszyscy towarzysze
 Na sama, wzmiankę śmierci tylu zacnych mężów
 Poprzysięgli przed Ciebież niesztadać Orezów! -
 Jeden głos zerristy w caturu odzywa sie, tłumie
 Kaidy gotów na wyrzutek, rilkit bac sie, nieumie
vel. Jeden głos zerristy w caturu odzywa sie, gromie
 Kaidy równy, gniew verca, zgodnie i gotowe storie -
 " Patrzcie, rzektem: iakt wrogca grzebi nas niewola
 " Wgruzach lezące miastu, spustoszone pola,
 " Wozdzied braterskich wojeru niezakarte ślady,

- „ Tyle kłosek, tyle sierci, tyle zbrodni, zdrady,
 „ Tego wrypsanego August niezbtagany użył,
 „ Żeby Fron osiadł, żeby cały świat tru stuził -
 „ Ale teraz nattu porę sarnie Ciebie daie,
 „ Kiedy ze trzech tyranów . . . ten iedyni zostanie,
 „ Kiedy August, chcąc iestwiec w całej nocy ozdobie,
 „ Raz, sprawiedliwy! . . . zabije dwóch podobnych sobie -
 „ Po nattu, Fron bez tasciciela, Rzymu bez Sarni będzie
 „ Wolności naiego Fronu reweliotkach osiedzie,
 „ A kiedy przez nas chwata, dzystka Oyczyzna,
 „ Polottność nattu imiotna, prawych Rzymian przyzna
 „ Korzystajmy z tej pory, która Ciebie zdarza -
 „ Jutro August Ofiary niewie do Oskarza -
 „ Ciebie sarnu przed Oskarzaniem upadnie swiętym!
 „ W oczach Bogów . . . uczynimy sprawiedliwość ziemi!
 „ My sarni jego straża, my jego zstierze . . . .
 „ Z moiej ręki kładzie i czare odbierze . . . .
 „ Sub raczej raz stniestelnym na miycyju ofiary,

17.

„Wiechaj Bogi dopełnia, sprawiedliwej kary -
 „Synu żelazcu! przysięgamu! morderce, ugodze...
 „Wiechu poznaj świat, że ze krwi Torrijew pochodzę!
 „To będzie waszemu hańbom, idąc w moje ślady
 „Pomnijcie na krew waszą, na wasze nadziady!
 - Śledziem skoteryt wnet hańdy na Bogów potęgę,
 Uroczystą wierności potawim przysięgę -
Pani, szczerliwą i pewną i wróżbę czystą w hańdy twarzy... -
 Hańdy się z nich domagać bądź bliższemu Ostarzy,
 Hańdy pragnąc by czynem tak świętym się wstał,
 Chcę zadać ten ciw... którytu ja sobie zostawił -
 Wreszcie roztropność spólnie wszystkich nas iednoczy
 Mocy z potowu ludzi przysiężki odhoczny,
 Drugu się ma potężyć z Augusta oszłościem,
 Gotowu wszystko czynić za naupterwszymi znakiem
 Ten jest stari rzeczy, takich masz przyjaciół w Rzymie,
 Jutro mnie czeka Zbawcy, lub rabójcy iinne,
 Stare się tużnawości, lub uwielbieni celentu,

August prawymu Monarcha... lub przywstaścycielom...

Tak się przeciwko niemu zamysły powioda

Tak stawa lub ochyda, będzie ich nagroda -

Lud nieznaw względem Królów, sądów sprawiedliwego

Tak potępia utraciły... tak ubóstwia... zwykły -

Co do mnie; pójde śmiało pogardzając twoga

I śmierci wagna... dla ciebie stanie mi się droga -

Emilia

Cyrno! niech się nie trwoży fortuna nieustala!

Czy w złym, czy w dobrym skutku zawsze iedna chwata -

Wiechaj się los zawsze, w wątpliwym przemianie,

Życie można utracić... lecz chwata zostanie

Brutus, Cassyusz, co się niewoli oparli,

Nie zewszystkiem polegli - nie cali utracili -

Groby ich nieśmiertelne laury wiecznie kryją.

Ostatni z Rzymian! dotąd w ich pamięci żyją.

A Rzym ileż prochy swych mścicieli widzi,

Ile ich wielbi, ile Cesarzu się brzydzi -

19.

Politticos co chwalebnie uwiecznia przykladny
 Chce, nastawic cię Cytira, idź w Brutusa ślady,
 Cieni jego wyzywaj siebie, zrównaj mi w zaszczycie...
 Albo rzymskiej Stawy, ocal razem życie...
 Wzięta miłość nasza, niech ci tręzawo doda -
 Emilii i chwata... sto ław nagród...
 Pamiętaj coś mi winietu, co mi ja tobie winietu,
 Actus, Emilii utrze, jeśli zgienie Cytira...
 Ale z czyż w te miejsce Ewander przybywa -

Scena IV.

Emilia - Cytira - Fulwia - Ewander.

Ewander

Patie! Cesarz i ciebie i Maxyma wyzywaj -

Cytira

Mnie? Cesarz? wiesz dobrze?.. i Maxyma razem?

Ewander

Jam Polittet (do ciebie) przybył z listem rozkazem,

Chciał nawet sam postawić przyjsie tu razem zettia.

Patni! czyliżby sprawę odhryła tajemnica! . . .
 Lekiaternu sie . . . dla tego dciatarnu cie uprzedzić . . .

Emilia

Tobie! miastozby nasze namystry wysledzić?
 Tak nagle, w iednytu czasie . . . i obadwo wódze!

Cypria

Patni, niebracitny serca . . . . .

Emilia

Acta daruy miy trwodze.

Wksiedze wyrozkow iartztwo dla nas przeznaczoio,
 Tobie w miogzaty zdrayce, w twychu przyciacioi grozio
 August iuz wie o wszystkimitu, nie nas nieubrzytwa . . .
 Takto? wzywac tak nagle, ciebie i Maxymta?

Cypria

Twierdzo, i ia stuzniey utwic obawy . . . . .

Ale czesto publicznie roztrasciacz sprawy,

Zwykt sie August paradzic z Maxymtem i zepitac

Moze i teraz . . . trwoze porzucitny daretitwa . . . . .

Emilia

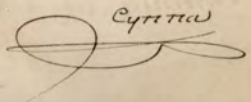
Rzeczy niech cię pochlebne niezwodzą, Donny sty . . .
 Ach Cypris! losy moje od ciebie nawisty -
 Kiedy próżny twój szaryt w narodu potrzebie,
 Gdy zettista moia próżna - ty ocal szaru siebie! . . .
 Chroni się Augustus - oddal los najniebezpieczniejszy . . .
 Matnie utracić ciebie? Ojca już straciwszy . . .
 Bogi! . . . płaczę jak córka . . . płaczę jak Rzymianka;
 Trzebaż jeszcze try ronić na grobie Kochanika?

Cypris

Emilio! iaz trwodzi szaru nad sobą, wstądzę!
 I dla niej, naród, miłość i szaru siebie odradzę?
 Czyż na lada pogłoskę, mieżtwo mię odbieży?
 Rzucę wszystko, gdy wszystko przedsiębrać należy?
 Co by świat na to? coby oprysiężeni rzekli?

Emilia

A jeśli już twoich szaryarów dociekli?

Cypris

Супна

Jeżeli mnie, zdradziła dusza iakha pódta,
 Los niesprawi by własna cnota mnie zawiodła
 Ujrysz iakb ią, utrzymanu stale... i przy grobie
 Honor mój zaciśnieid w całej swej ozdobie -
 Potrosz śmierci... Tbiech August w całej swej srogosci
 Widzi ią - niechaj radzy - i niech mi radzosić. -
 Ale bądź zdrowa. ! Nuziej spózniać się nieptogę
 Odal z meżnego serca, że nie meżka, trwoję -
 Pójde, statę bez trwogi, przed groźnytu obliczemu
 Jeśli utwierdź krzew - śmierci dla mnie jest nieczemu. -

Emilia

Iakb, idź - niechaj huc serce mnych ięhów nie słucha -
 Tbowu do duszy mójey powraca słucha -
 Tbie czas cię już miłości zatrzymywać głosom -
 Prótnobys' już przed twoim chciat utwierdź losom;
 Jeśli spisek odhryty, zewsząd baczenie straż
 Słuchaj cię - czyi' przeło co powitnosć nasz. -

Idź z odwagą, od przedków twórców niewyródnia,
 Równie miłoścu twóicy, jak twóicy krwi godnia -
 Tak święty pamięć cęta, twa, proca, poricay . . . . .
 A jeśli masz utwierdzić . . . po Rzymianu utwierdzi,
 Nie myśl że po twym zgocie skryłaś niebada,
 Nie potrafisz na wielki potęczyć się z toba,
 Jedem mnie wyroków cętek, jeden ciós zabije. -

Cyprya

Nie, niech raczy po zgocie Cyprya w tobie żyć
 Niechay z nadzieją potęsty do grobu wstępnie
 Dwakroć ci ją, krew - miłoś - teraz przekazuje -
 Nie trwoż się - dotąd tajne są z piowy powody,
 Niektę nieczna twych pamięć, ani męj nagrody.
 Licząc zbrodnie Augustu w przysiężonych grocie
 Pamięć cętek o smutnym Oycu twego zgocie,
 Aby zbyt mocna miłoś i twych wdzięków cęta
 Tak świętej tajemnicy serca nie zdradziła -
 Fulwica tylko, Ewariet, nasze związki z nią -

Emilia

Inne jeszcze nadzieje i środki zostawię,
 Cesarzowa, i moie u Augusta względy,
 Zatrzymaję grzywę jego, i twójże zapędy -
 A wreszcie jeśli wszystkie starania mię zdradzą,
 Mity odniosę tryumf nad Augusta Władzą,
 Wyrok twój moim będzie, i jedyni rozkazem,
 Lub ty żyć będziesz dla mnie - lub zginiemy razem. -

Cynthia

Obyś te czute chęci do siebie zwracata!

Emilia

Zegnajcie się - niech cię strzeże i miłość i chwata!

Skotice Aktu I.

Akt II. Scena I.

August - Cynthia - Maxym - Służba.

August

Oddalcie się... Ty zostani Cynthia i Maxymie

[: wozycy wychodza, przez Maksyma i Cyrny:]

So samowładzey swiata okazyte Jmie,
 Te moc ktorey koldnia, i morza i lądy,
 Wiedniey ręce złozone całej niemi rządy,
 Wielkosc bez granic, koldy kark rozlicznych ludów,
 Smutnie owoc woiery, szczęścia, krowi i trudów;
 Te natrętnie pochwały, pochlebnego głosu,
 Ktoromu dwór uwielbia wielkosc mego losu;
 Wszytko niśnie i cztowiek oswiecony w błedzie
 Potracie próżność rządy, gdy skutek posiedzie-
 Syłosc, nigdy sie ludzkiej niepodobna dumie
 Tędy granicy, rządzony potozyc nieumie,
 I do ostatniej chwili, choć wшыtkiego dopnie,
 Jeszcze nowe wielkosc upatruie stopnie,
 Aż wreszcie nnowdowarow wstrzymnie sie pycha,
 I ze szczytu potęgi do niskosci wzdycha.
 Chciatem Fronu; panuie: lecz wшыtkim zapale,
 Edym walczyt o chorosc, niezriatem icy wcale -

Bo cóż wreszcie znaczenia na tej nowej drodze?
 Jakże dat? życie pędzić w ustawicznej drodze?
 Jakaś spokojność, zgubny zagrzać wyrokiem...
 Wśród nieprzyjaciela... śmierć na kardynal kłopotem.
 Sylla przedtem, wstąpił najwyższą, porządek,
 Wielki Cezar, i tak światem również Rzymem władat;
 Lecz obadwa i tak różną mieli miłość Troju.
 Wgardził temu pierwszy, drugi zatrzymał do zgonu.
 I pierwszy, między srogie policzono tyranii,
 Umarł przecież wśród ziemskich, spokojny kochany.
 Cezar; co dobrodziejstwa wylewał obficie,
 W Senacie pod zielonym zakłonił swe życie...
 Żył takwoby mi było względem siebie sądzić,
 Gdybym się chciał samemu przykładowi rzadzić,
 Cóż stał? Ten mnie zachęca, ten przeraża twogą:
 Czyliż cudze przykłady prawami być mogą?
 Przed obliczem ludzkim wola przetrzeru ulżyć,
 I nie zawsze ię cztowieku z przeszłości wyczyta...

27.

Obierasz cios wyrostliwym zgubny, iednego orninał,
 Szkie wielu ucalato, często iedetu zginał . . . .

Kaidy z was, przyjaciele, niechtu zdanie odkryje:

W was, dla mnie i Mecenas i Agryppa żyje,

Comu z tamtętni rozwariał, oto sie, was radzę, -

Oddaie, wam tez samie, nad meitu uercentu wladze;

Obiepatrzcie tu te wielkosc, ktora, Rzymu obrzydzt

I ja, czuicę, iey ciezar, iuzetu z nienawidzt -

Obie Monarcha, przyjaciel, paradz sie z wami,

Rzadzcie, panistwa, i Rzymu i meiti losami;

Macie Arzektu części ziemi przetraczenietu wladac,

I lub itu dawna wstrosć, lub Monarchę, padac . . .

Wspolnosc moie, pewnym ograniczcie celem

Mowie - mamu byci Cezarentu . . . czy Obywatelem ?

Cyrtia

Lubo to przedziwizcie zdumiewa me Parie,

Kazet: otwarcie moie opowietu ci zdanie - .

Wzaktie ten wielki stopiet, ta naywyzszu wladze

Przeciw zarrucarottu swojemu mówić nieprzeszkadza.
 Jeśli Stuznie Augusta wielkiego uznawamy,
 Jeżeli niechcesz sciągnąć niezatarctey plamy;
 Dla czegożbys' samu własnie łwe nastugi wiruł ?
 Zrzekł się razem wszystkiego, coś dotąd uczynił ?
 Obiezwientaia się ludzie wielkości swej godni:
 Zatrzymaj bez wyrzutu, coś nabył bez zbrodni -
 Jako Panie ? Stanowzy na najwyższym szczycie
 Chcesz zstąpić, i samu stwierdzić niegodnie nabycie ?
 Chcesz tak daleko własnie wyrzekać się chwaly,
 I splarnić wielkie cnoty, które ci Fron dany ?
 Patruiesz; lecz Monarcha godzien byleś zostać,
 Bez zbrodni odmierzyć twej Oczyszczony postać,
 I ten Ocz przez który Rzymu nad światem władał,
 Tobie nad samym Rzymem panowanie nadał -
 Wierz mi, . . . ci wojownicy z licznych zwycięstw znamie
 Co Fron meztwem zdobyli, są przezto Tyrani ?
 Owszem, gdy kraj podbity uczyni szczęśliwym,

29.

Wojownik może zostać królestwu sprawiedliwym -
 Takim był Cezar: Panie masz go naśladować:
 Potępić jego partyję, lub iakż on partować.
 Tak jest: jeżeli August pogardza (dziś królestwu,
 Cezar Tyrant, przypłaci sprawiedliwym zgony...
 A ty mścicielu jego! od ciebie potomni,
 I trzeba się z rąk twoich krwi Rzymskiej dopomni,
 Lecz nie... na twoje zgubę tiliś się nieodwary -
 Mocniejszy bóstwo pitniej udziela ci strazy...
 Dziesięć razy twą głowę zgubny cios otminał:
 Cezar raz widział Sztylet i od razu zginał -
 Tiliś się na taki ranniar dosć śmiałym niemierny:
 Tbie trwoż się... są zabójcy... lecz Brutusów niema -
 A wreszcie, jeżeli Fronu czekać się utrać,
 Jeśli masz zginać... pieknie utrzcć Panem świat -
 Tak doradzią, studz twoj chwale ryczliwi,
 Mniemam, że się i Marcytu w zdaniu niesprzeciwi...

Μαχίτη

Prawda, że Augustowi nieztamane mężstwo,
 Sprawiedliwie nad Rzymiem nadano zwycięstwo;
 Boje staczał, zwyciężał, własnej krwi nieokapił,
 Może zatrzymać, czego przez cioty dostąpił,
 Ale żeby ta, godna Augusta Ofiara,
 Mogła czarnym tyranistwem obwiniać Cezara;
 Żeby składając Berto miał swej chwale szkodzić,
 Toa to iedno, me zdanie może się niezgodzić -
 Rzym jest twoim.. zasługa Berto ci przysądca:
 Lecz każdy podług woli swettu (dobrem) zarządca.
 Jaki chce w swych samostach wolno mu iść droga:
 Tyżbys' nieznogł, co ludzie pospolici mogą!
 Jaki to? August najpierwszy wójtwerstetwów rzędzie..
 Pierwszym wielkości własnej niewolnikiem będzie?
 Madau Bertem: lecz Berto niech toba, niewstadnie,
 Nioctw wszystko, samca wielkości przed toba upadnie:
 Zwycięz' samego siebie: niechaj ta potęga,

Co światu rozkazuje, ciebie niedosięga.
 Czytu cię zrodził... iatu pieknie z dugu się wyplacasz?
 Za cześ Obywatelstwa, wolności mi powracasz.
 A cynica to niegodnytu Augusta zwie cynicem,
 Kiedy chcesz prawytu zostać twę Oczyszty cynicem?
 Miłość Narodu, próżnytu wyrułetu nazywa...
 Czyliż nie w cnotach wielkich jest chwata prawdziwa?
 Prawda... że kłim (sziettu) : kładu ci to przyzna:/
 Więcej ty dawz Oczysznie, niż tobie Oczyszna;
 Ale jestie to, przebog! zbrodnia godna kary,
 Kiedy wdzięczność przewyżza odebranie dary?
 Jsi Parie, gdzie cię, iakio Bóg Dobry nakłania -
 Podwoisz twój, chwate, wgarda, patriotnia,
 Jeśli chcesz by świat cały nad tobą się zdumiał,
 Nie zaś Fron osiadł, ale z nim wgardzić umiał.
 Fortuna, moie na Fron wywyżycie cłowiekta...
 Lecz sama tylko cnot, wielkości się przeka.
 Wielużestny prawdziwych Bożatytów mieli,

Coby zyskawoży było, królować niechcieli! . . .
 A wreszcie pomnij Panie, że panujesz w Rzymie -
 Sądzi twój dwór iakichkolwiek nadaje ci Jemie,
 Każdy w osobie twojej króla nieprawidzi,
 I wszelkim Sarnowładcy nazwiskiem sie, brydzi,
 Przywłaścicieli władzy, iak tyranów ściga,
 Ibrodzieni jest kto ich kocha - kto ich iakimś dźwiga,
 Ten niecharko, na wielki karibi sie, oromota,
 I gdy o wolności idzie, wszystko w Rzymie cnota. -
 Czyliż ze wszelki stronu Panie! masz dowodów mało!
 Dziećięciu przeciw tobie próżno powstawato . . .
 Może . . . iedenastego . . . niewiśniesz ciosu,
 Idź za Bostkim nakłnieniem, słuchaj tego głosu -
 Może niewidzasz inniej scalerii Drogi,
 Same cie, nad przepascią ostrzegają, Bogi -
 Kiech cię stawnic życia niewodzi strata,
 Pięknie jest, bezwzględnie . . . umrzeć Panem ciwita,
 Lecz tattu gdzie byto moźna wczesny zgotu odlatić,

Piekniej jest stygnąc chwata, i życie ocalić! . . .

Cypru

Cypry Panie, co ci trótosó narodu doradza,
 Władcy twój zamiar u dobrejtu Oyczyzny się zgadza -
 Wolność, którą Rzymianin tu tak wlece ocenia
 Kto wie, czy nie jest tytko dobrejtu urojenia . . .
 Wład ten w wiecznej królów niewał nieprawości -
 Lecz wolność nasza, iakież nam data korzyści . . .
 Są pod rządami królów szczęśliwsze narody,
 Gdzie sprawiedliwość dzieł, karę i nagrody,
 Gdzie sterem prawodawstwa wlewa włada ręką,
 Bezpieczna . . . bo się nagły tu następców nieleka . . .
 Ale gdzie lud patnie, wśród ślepego tłumy
 W burzy rozruchów, tytko przewodzi rozumu
 Przemoc, dumna, urędy rątkuie bezkarnie
 Często butłowitk Władzę najwyższą ogarnie . . .
 Jednorożni królowie na czele Senatu,
 Widzą za krótką trwałość swego Majestatu,

Gotowi, krzyż najlepsze owoców porzucić,
 Ażeby nie następnym Władzom nierozstać,
 Matę mając własnego w Rzeczypospolitej,
 Wicy dostatkach szukać, chorzysci obfitej ...
 Kładę im to przebacza, bo smutnym zwyciężem
 I oni także drugim przebacza, nawracem,
 Tak... ten rząd jest najgorzszym, gdzie lud wyrzucił władę.

August

A przecież w takim Rządzie Rzym wielkosc zakłada,
 Od pięciu set lat, Firólów pogromny wieczysci,
 Dzieci w kolebkach uczą swojej nieprawości ...
 Kto w ich sercach wygasi, ten zapal tak święty?

Maxymu

Tak jest Patrie... Rzym padło w swym błędzie zaięty. -
 Trudno narodu tego przyrodzenie zmienić,
 Trudno serce przetrwożyć, czucie wystronienić ...
 Proźno Cyntia z taku moczonym chce waleryję natogiem,
 Ten błąd szczęśliwy, pierogzym u Rzymian jest Bogiem.

Który i tu w pogromie światła przewodniczył,
 I stu królów wśród naszych niewolników liczył.
 Z tą Rzymu, niezwykłymy cała ziemia zowie...
 Coż tu więcej dać mogli najlepsi królowie?
 Pozwól mi wyznać Panie... że odmienne straje,
 Równie odmienne rządów przyimują, rodzaje;
 Każdy kraj ma osobny, z prawem przyrodzenia,
 Przez niego trwa... lub ginie, kiedy go odmieniał...
 Jak urządziły Ciebie, których mać w Władzu,
 Pod różnym prawem, różne narody osiedza...
 Monarchom swym koczująca, wiecznie Macedonij,
 Zaś wolność Greków niecierpi choronij,
 Partij również i całej Persy cześć, udziałnych Panów
 Sam konsul jest dobrym Rządem dla Rzymianów.

Суптва

Prawda, że różnym ludom, Boga nieśmiertelne,
 Porozdawały prawa i rządy oddzielne;
 Ale w przeciągu czasów ten porządek światła,

Tak mięyscaw tak też również oddzielniaia Latu...
 Pod panowaniem Tyrolów mury Rzymu wstaly,
 Pod Konsulami doszedł potęgi i chwaty,
 Wzniosł państwa czoło w całej swej ozdobie,
 Ale najwyższe szczęście Rzymu winien jest tobie -
 Ty samo Panie, dotrnowe postumiles' boie,
 Zamknątes' silną reżę Janusa podwoie, -
 Dwakroć tylko przed toba, dano półkoy światu,
 Raz, za drugiego z Tyrolów, raz, za Konsulatu, ...

Maxymu

Czyliż Ciebie tak swoje ogłasza wyroki?
 Stwierdza oddzielną krajów, przez krwawe potoki!..

Супта

Lbył namu drogo Bogowie przedać swe dary:
 Widział Rzym stojący woiem okropnej pożary
 Kiedy Sathwinusów wykorzystał plemie,
 I najpierwszy Konsulat zatrzymał te ziemie.

37.

Махину

Wiesz i teraz, co za wolność odważnie umierał...

Pompejusz, Dziad twój, woli Bogów się opierał?

Сутта

Żeby Bóg iakti, wolność Rzymu chciał przedłużyć,
Jednego do tej sprawy Pompejus mógł użyć -

Ale taku nieostrożna kazała potrzeba:

Wielka śmierć swoją wyrok potwierdziły Ciebie...

Był to ich dług ostatni dla Pompejus chwasty,

Że go razem z wolnością Rzymowi zabrali...

Prozny blasku omarzenia zasłepia te kraje,

Własna wielkość Rzymowi wolność być nie dała -

Odtąd nas ziemia cała za swych Patriów głosi,

I do iednego trzasku swe bogactwa rzuci,

Odtąd Obywatele w tej ziemi się rodzą,

Co krolów sarrackich swoia potęga przechodzi;

Odtąd możni od ludu zakupują głosy,

Dumnie, swych prawodawców stawiają losy;

A lud złotemu wiechy w karciebrzeję ustłudze,
 Mysłąc z prawca (dacie), sattu wypetniał cudze. . . .
 Lawisć, Dumca, przesada, te są u rias Boga:
 Zład widzieliśmy wojetu braterstictu pozogi, -
 Maryusz z Sylla, Cezar z Pompejettu bój toczył,
 August z Antoniuszettu krowia, Rzymistka się zboczył.
 Oca cōz się wolnosć przyda, gdy namoznie domny,
 I kleska, Ocyzntny, niosca, wzajemne pogromny?
 Kiedy nieszczęcietu, wozystkictu iedna dumca klesce,
 Ten wyższego nad siebie, ten równiego nieklesce -
 Tak, iezeli Rzymu twatej szczęśliwosci zyczy,
 Wiechay mu sprawiedliwy Rządca przewodniczy -
 Patnie! - kochasz Ocyzntne. . . oiaz to dowodnie,
 Wydrzey braciottu pionictu, zgas' wojetu pochodnie. . .
 Chcesz ioc' przykladettu Sylli. . . iakaz zład nadziejas?
 Ciemnelibysiny wojetu Cezara, Pompejca; . . .
 Ale Rzymu musiał wtastne wnętrznosci rozdzierac,
 Za to, ze Sylla niekciał na Fronie umierać. . .

Był Brutus, zginał Cezar... lecz na jego grobie,
Antonii, Lepid, bertło wydzierali sobie....

Brodził ślepy Rzymianin w krwi Rzymianina...

Czemu Cezar na Fronie nie zostawił Syna?...
I ty jeszcze na nowo, przez tę wielką armię,

Wierzgojonia, Ojczyzny chcesz natrawowić ranę,
I takby w tyłu pleśniach ucierpiała matę,

August pragnie wytoczyć w ciey krwi pozosta!...

Wreku Partii matosie kraju tuż toba, przemaga...

Cały Rzym na koloniach przezetanie cię, blaga...

Jak cię, Drogo optac!... gdy w owym zapale,

Przedem na Fron: lecz ośmę niepartnicę wcale:

Enotami okupites' twoy wieńce zwycięzki,

Ale nowe Ojczyźnie zagrożenia, pleśni,

Jesli składasz w ciey ręce rząd tobie ciernisty,

Który utrzymać stabe wie starca, ciey sity,

Jesli na Rzymu nowego zakupować Partia,

Jesli teri dar okropny, ta smutna odmiana,

Ostatnia do rozpaczy stworzy mi drogę...
 Wzrostkić nieszczęścię przyszłości wyliczyć niemożę...
 Zatrzymaj Panie berło... Kiedy twoja wstądzę,
 Długo rządania Panstwa szczęśliwość odradzę,
 Zapewnij nasze dobro... i niech po twym zgonie,
 Rządzą iak ty ciotliwy, osiedzie na Tronie...-

August

Dosyć... próżniotw poczyniku rządów najwyższey,
 Hochaltem wstawy polskoy, lecz Oczyszcz, więcej...
 Ska grożące mi, losy niebędę, się zalić,
 Tbrecht rżine... bytem tyliho rżioy Karod ocalit...
 Ja, iedna myśl, pragnę, rządzić się do zgonu,
 Cyrino z twojey porady nie zrzekam się Tronu...
 Lecz wy, tak trudney Władzy niegardzicie podziatem,
 Wwas ić prawdziwocht moich przyjaciel' portiatem.
 Żaden wzgląd obcy waszych nie wstrzymuie chęci,
 Równie Dobrem Oczyszcz, iak moim zaięci,
 Obadwowiec mi dali przyjacizni dowody,

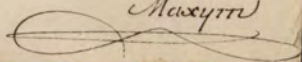
O iakież znalazł może godnie was nagrody!
 Ta rada Sytyli wyznacza Maxyma . . . .
 Ciebie na tej płodnej Wyspie moim miejscu trzyma. -
 Rządź . . . lecz pamiętaj zawsze, iż na tym urzędzie
 August za twoje sprawy odpowiadać będzie . . . .
 Ty Cyntio Emilie odbierasz za żonę -
 Ojciec jej wspierał moich nieprzyjaciół Strona,
 Imulcie wspomnienie! tak jest: iam jego zabójcą,
 Lecz we mnie Emilia ma drugiego Ojca . . .
 Obył jej mił, tę czułość Ojcowstwa skazać,
 I pamięć drogiej Strony w jej sercu wytrząść!
 Idź . . . zamięć jej ten dowód mego przywiązania:
 Wiem ię, że się jej serce ku tobie nakłania. -
 Przyjmie twoją rękę . . . Teraz do Liwii spieszę,
 O iak ją, tą przyjemną, miowitą pocieszę! . . . .
 (: odchodzi:)

Scena II.

Cyntia - Maxym

<http://rcin.org.pl>

Maxym

Махути

Сутно! iakiz twoy zattiar? ... Ktozby tetru wierzyl?
Co zamyslasz?

Сутно

Dobrociac to cotti raz zamierzyl-

Махути

Wodz sprzysiegltych, pochlebia samowladzcioiw Duttie!

Сутно

Wodz sprzysiegltych, Syranioiw ukharac nieuttie!

Махути

Ja chce wolnosci Rzyttu . . . .

Сутно

A za pomoty razett . . . .

Jak jest: pomoty i wolnosci rozyskatt zelazett!

Jakie Maхуttie! . . . August co wrogittu poiarze . . .

Pustoszył pola Rzyttskie . . . znieważał Oskarze,

Тсареттut świat morderstwow . . . zabijał wspotbraci . . .

Jednytt uczuciett zalu, fyle kilestku optaci? . . .

I kiedy namu miecz potroisty Bogowie oddali,
 Jego od stusznicy Kary, iedną Trzi ocali?...
 Ach! bytoby to, srogie tyranistwo uświęcać,
 I bezkarnością Drugich do zbrodni zachęcać...
 Rzym wota reistoty... niechaj ta kara zdumiony
 Zadrzy, kto smięta rękę, sięgnie do choroty!
 Ta się należy świata z Augustus ofiarą...
 Sylła bezkarny w zbrodniactw... osmielił Cezara...

Maxymu

Lecz choć Cezar nieuszedł sprawiedliwej Kary,
 O iakiej się zati August dopotrzebiał ofiary...
 Brutus wolności pragnął... nowy Cezar ożył;
 Ktoż, iezeli nie Brutus Augustus rozorozył...?

Cypria

Błąd Kassiusza... wczesna upadku obawa,
 Podclata znowu Tbarod pod niegodne prawa -
 Lecz dziś niebezpieczeństwy można gardzić smięle,
 Kiedy rozstropił Wódze Stawia, ta czele...

Μαχυτη

Któryż ciattu Bóg wygrata, pewna, przepowiedział?
 Od natyystu do skutku... I był wielki iest przedział..
 Czemuż ma walczyć sto ufnosć nieostrożna,
 Co bez niebezpieczeństwa zyskać było można?

Суппа

Jakież ciattu dar Augusta zapewnia nadzieję?
 Jeśli to zło, w ostatnim gruncie nieznaczenie...
 Czyż ciattu nieżoione odnawiają blizny
 Do rady iadowitej przylewać trucizny?

Μαχυτη

Chcesz więc krowi... i na pylny skutek się parażasz

Суппа

A ty chcesz kariby, śledy Tyrantatu pobłażasz...

Μαχυτη

Jakkolwiek skruszymy pęta, zawsze iedna chwata..

Суппа

Tobie.. nieppa ciattu zaszczytu, gdzie ciottu niedziata..

46.

Μαχίτη

Ladetu względy tego dobra nigdy nieumniejszą,
 Także jest dar dla Rzymian nad wolność cenniejszy-

Συπτα

Taki dar! iakż fałszywym cieszymy się, zyskiem?
 Je ten co się już naszymi zmożdował uciskiem,
 którego duma, morderstw i krwi już jest sytem,
 La niegodnych, nas swojej srogosci poczyna...
 O! kogokolwiek horror prawdziwy ocena,
 Ten same nawet dary Tyrantów odrzucą...-

Μαχίτη

Także więc mała cenisz Emilii wdzięki?

Συπτα

Stego daru niechcę, z niczylej mi reżu...
 Tam stane się jej godnym... gdy wolność podźwignie,
 Wterzas, aż w piekło nawet Augusta dosięgnie...
 Takż jest... gdy dla jej pomsty struktura zgubie,
 Emilia, na grobie mordercy zasłubie...

Wcie... żadne mię Augusta Kaszki nieuwioda,
 Wciech ten dar, smierci jego stanie się nagrodą. -

Машуту

Сынно!.. może nadzieję uwodzi cię, ptochaw
 Emilia w Augustie Oycaw swego kochaw
 Czybyś się oicy serce miał ubiegać droga?...

Сынна

Przyjacielu! w tym miejscu usłyszeć nas mogła:
 Mogłaby nam zaszkodzić mowa nieostrożna,
 W takim stanie, niezemu zawierzyć niemożna..
 Idźmy tam, gdzie bezpieczniej będziemy mogli radzić,
 Tak do skutku to wielkie dzieło doprowadzić... -

(: odchodzą;)

Котие Акту II.

Акт III. Сцена I.

Машуту - Еуфорб.

Машуту

Tak, kochaw Emilia, nam wyznał przedemną,

47.

Ale nie wprzód pozyskał ię miłość wzajemną,
 Aż zabójczę zelażo w krwi Augusta zmaże
 Dla tego to nam Cynta sprzysięgać się każe. -

Euforb

Poznacie teraz chytre doradcy zarrary:
 Gdyby był August wielkiej doskonał ofiary,
 Byłby nowa tym czynem chwale odziedziczył
 I w sprzysiężonych, nowych przyjacielu liczył -

Maxym

Stuzenny tu wysięgi zarrystonu człowieka,
 Co dla własnego dobra Rzymu się wyrzekł...
 A ja... co miatem wolności Ocyzyczny tu celu,
 Com obronę swobody wspierał w przyjacielu...
 Ten samu Cynta, ten Rzymu wybawcu pniemany,
 Odnowia najdoskliwsze serca mego rany...
 Kochankę mi wydziera -

Euforb

Ty ja, kochasz Patie ?

Maxymu

Ustysz... i nad niezczęstym mięj politowaniem...
 Ubóstwiam... i tęm rednietu uczuciem zaięty,
 Długom przed całym światem kiel płomieni święty ?
 Euforbie! ta młodość nieznaną niesłoniata,
 Wielkim czynietu poprzedzić swe wyznanie dciata,
 Formay mój staty... patrz iatka boleści mie, przenika,
 Tę wiatną, moją, zgubę wspieram przeciwnika,
 I kiedy tej najsroższej nieprzeżyje, męki,
 Własnej przeciwko sobie pożyczam tu relik,
 Euforbie! tylu ci osom wystarczyć niernogę -
Euforb

Jedną ci tylko Ciebie zostawia drogę, ...
 Zerwij ten związek, wydać coś uradził strykie,
 Jednym stowem ocalisz Augustowi życie.
 Takie przystugi drogo ptacie sie, powinny
 Otrzymać Emilia, oskarżeniem Cynny -

Maxym

49.

Maxymu

Co ? zdradzić przyjaciela ?

Euforb

Godny cel bojaźni !

Prawdziwa miłość może zapomnieć przyjaźni -
 A wreszcie zdradzić zdraycę, iestże takta wirta ?
 On dobrodziejstwo Augusta Tatwa zapomina
 A ty dla niewdzięcznego chcesz przyjaźni zachować
 Który może . . . .

Maxymu

Występku miiałbytu naśladować ?

Euforb

On tyle zwiazłoiw razetu smie targać niegodnie
 O . . niema tattu występku, gdzie się karzą zbrodnie.

Maxymu

Zbrodnica ! która dla Przytu wolność wrócić miata . -

Euforb

Tea co się niedowazy ta dusza suchwata ? . . .

Mnie masz ze go zaymuie Oycyzna i Stawa:
 Tbiechay mu tytko miłosci inne wolkaie prawa,
 Wnet ten co sie zdał wolności mić na pierwszym wzglądzie
 Co miał zgubić Augusta, ubóstwiać go będzie -
 Mogliwiny blaśk wielkości niewdzięcznemu nadać!
 Inacze to skryte serce, utrzasz' ie zbadać?
 Ten, co zamyary swoje tań utać utrie,
 Może wiekzoza ofiarę przetraca swej durnie...
 Leżay sie Patie... może po Augustu zgonie,
 Ten potwóciel wolności sam siedzie na tronie,
 Może już... uwierczając swój zamyary zbrodnicy
 Ciebie pierwszego w liczbie swych poddanych liczy-

Maxym

Także Cyntie oskarzyć niewydać innych?
 Matt dla iednego - tylu zagubić niewinnych?
 Gdy wszystkich sprzyjęzonych za razem wymiercie?
 Tbie... zbyt drogo tań dzielnych Bohaterów cerie,
 Co życiem wolności Rzymu okupić gotowi...

Żyłez dattu raxettu drogichu ofiar tyranowi ?

Tbigdy . . . przysięg niezdradze, - zideri z nich nie zginię -

Euforb

Juz teraz tron Augusta waskawoscia, styrie,

Juz więcey okruciestwennu Władzy nieoznacza,

Chociaz wodzów ukarze, współmichottu przebacza -

A wreszcie iesli o los twojchu braci się zalisz

Wyday Imierietu wszystkichu, a wszystkichu ocaliow -

Maxytm

Przestani Euforbie - mylita, wskazyiesz mi drogę,

Także to o iey miłosc dobić się moze ?

Martwie się iey stać godnymu, gdy zgubie co kocha,

Tbigdy mnie nieutudzi nadzieja tak ptocha -

Tbi taku milczennia miłosc odrywaw się we martwie -

Hochann - lecz pragnę zostac hochanymu wzajemnie -

I na sam dar Augusta z niechęcia pogladann,

Jesli mi da iey reke, gdy ia serca ziadann.

Cóż mi zapewnić moze nad iey czucietu wladze ?

Triszcze pomysł ułtady, Kochanku iey zdradze,
 Ocale to, co on w pragnięta zagubić . . . .
 Tak, na potroyną, trzywde, mozeż ię zaślubić ?
 A wreszcie, gdyby Cynna dla wstawnicy obrony,
 Wydat Kochanku, gdyby Cesarz obrazony,
 Chciał ię razem ukarać iak wespółnię zdrady . . .

Buforb

Los może zniszczyć wszelkie najlepsze ułtady,
 Lecz nawczesna obawa czego więzcy szkodzi . . .
 Myślny raczej - działamy . . .

Maxym

Cynna tu radchodzi . .

Ty się oddal . . skrytości iego chce wybadać
 A potem dalsze troski będziemy ułtadać -

Scena II.

Maxym - Cynna

Maxym

Takież troski . . . .

53.

Суттца

W tym stanie możesz na nich zbywać

Махуту

Przed okiem przyjaciela godzi się utrzymać?

Суттца

Emilia i Cesarz . . . mieszają myśl smutną -

Jest ciędo jest Tashawutu ta ciędo okrutna,

Oby August w dobroci zniecierlił ciędo

Mnie nie kochał, lub od ciebie więcej był kochany!..

Proga, nieznaną walców w ciemnym sercu się rodzi -

Wszystko tu jego kaski tu pamięć przywodzi,

Ida się, że i szersze stysze, jego stodka, piowe,

Je ciędo drugi raz walców odlać potowe,

Je moiemi prośbami i rade, Mitoniony,

Dla mnie - Przytu i światła ciędo khoroty -

"Chcieć - będę, pamięć, ale z wami razem -

A ja go ciędo zaboyczeń uderzać żelazem?

Ati raczej . . . lecz niestety, przysięga spełniona -

Ja grzeczny przelewa do twojego łona,
 Tęciawie Emilii już się moja, Mata . . .

O iaku skutny wybór - tu Bogi, tu chwata . . .
 Lewszad smutney przyszłości przerzuci mnie, postać,
 Trzeba krzywoprzysięzca, lub morderca, zostać. -

Макытв

Skądże ta niespokojność, że niewczesne zale?
 Przed chwilą, twych zamiarów trzymałeś się, stale,
 Tbie znates' tych poruszeń nie znates' przestrach . . .

Суттв

Inne czucia, gdy przyjdzie dostojnie zamknąć.
 Umysł iedyny uczuciemu przetransponowany cały
 I początku do swych celów postępnie śmiały -
 Ale gdy tres ostatni stanie przed oczyma,
 Kto na ówczas niezdąrzy, kto się nie zatrzyma?
 Brutus nawet w którego wstępnym śladu
 Może nieraz powzięty chciał zerwać układy,
 Miotany, stawy Rzymu, i wdzięczności głosy

55.

Wielki Brutus, mógł nadrzeć przed ostatnim ciosem -

Maxymu

Brutus na drodze, chwaty cofać się nie umiał;
 Stabs uczucia łatwo honorem przytłumiał -
 Czczył wielkość - lecz na łotwie pogardzał Cezarem,
 Tbie uwiódł się, krwi zwyciężkiem, arii zadrym darem
 Władcy go - nacłady odwagi, i statek!
 A jeżeli niegodna wstrzymania cie, żalosć;
 Laty tych rad kłótni Augustus nakłonił
 I powstornie Rzymowi wolności zabronił. -
 Przez ciebie wielkiw tego zniszczona ofiarą;
 Brutus byłby ją, chętnie przyjął w rąk Cezara, -
 A niby go był zdradnie do Frontu nachęcał,
 Tbi Dobry ludu - błachy miłości poświęcał,
 Tbie słuchaj, że się z toba August Władza, dzieli;
 Tbigdy wolni w tyranem przyjaciu nie mieli,
 Patrz raczej w ichim statie Oczyszczes; zostawił
 Rzymu wola: Wróc mi Cyrrno czegoś mi, porbenił -

Jestliś uległ miłości, niech twoje serce przyzna,
 Że nad względy iednego, miłsza jest Oyczyzna -
Сытина

Strasny boleść - dotkliwicy nie odprawiaj rany
 Padnie ten cios - nie wstyd - choć nieco wstrzymamy
 Widzę błąd - Chca, Rzymskie - ich nie wola, Struce -
 I czegoż ich pozbawił, w catości powróce,
 Lecz daruj: litosć ze mną, walczy sprawiedliwa
 Jeszcze wie rozsta dawney przyjaźni odrywca -
 Został mi - Emilii matki w tym niemyślu czekać -
 Wobliczu przyziaciela niemiło narzekać -
 Kilka chwil samowolności te troski usmierzy -

Махити

Cytawa miłemu sercu swojemu spustek powierzy -
 Odchodzi - odhryć przed nią duszy niepotknie,
 Opisz kaski Augusta i słabości twoje . . .

Сетив III.

Сытина (і сам):

57.

Slabości!... zacnicyszego godne są, i trzećnia,
 Te uczucia szlachetne, te cnoty ratchniernie,
 Ten prawdziwy wdzięczności obowiązku ścisły,
 Co niepozwała spełnić mordercze zamysły...
 Lub raczej, zwiej Slabością... kiedy dla miłości
 Cyntia śmie napotniać świętych powitności;
 Gdy przeciw Stabymu czuciottu nie ma dosyć męstwa,
 Walczy z niemi - a przeciw lęka się zwycięstwa...
 Wpółród.. osłabczności, wśród srogiego sporu,
 Co maatu czynić, iakiego chwycić się, wyboru?
 O iak szlachetna dusza cierpi gdy upada!
 Jakież ten czynu spełniony korzyści mi nada?
 Stodycz miłości - rozkosz że zernicie dogodze,
 Chwate, że ma, Oyczynie z iartim oswobodze,
 Miłość, zernotę i chwate, w miatey cenie kłade
 Jeśli ich przez niegodna, maati dostąpić zdrade,
 Jeśli Monarcha, w świetne cnoty znamienity,
 Który mię najwyższemu ozdobił reuszerty -

I którego licznym darów Jmie moje Styrie,
 Co przezemnie panuje - z mojej ręki zginie . . . .
 O nayszarrniejsza zdrado! niegodna cztowielka!
 Ciebie Rzytu wolności zintych, nie z moich rąk czelka:
 Ciebie zniknie miłość moją i nadzieję całą,
 Ciebie ten czyn potępioną wyrzucić mi miata . -
 Czyż mi August zaprzecze tej lubiej stodyczy,
 Której Cyrcia kruszą, jego nabydź sobie zyczy?
 Trzebaż dla jego darów życie mu odbierać,
 I co samu chętnie daie, gwałtem mu wydzierać?
 Lecz przysięgo! od ciebie rozwisty me chęci,
 Zemsto! Oycze Kochanki! o sroga pannię!
 Wam witiennem dofronac naysmutniejsza, sprawe
 Wam witiennem ma, wiare, serce, orez stawe . . .
 Emilio, ty ma, rzadzisz - twoie tylko ustw,
 Wyrzec mogą, lub życie, albo śmierć Augustu,
 Bogi! co ja, swoimi zdobicie cnotami,
 Uczynicie, niech ma litosć, iak macie wysam -

39.

Gdy wstrząs! Dacie słowo przysięga mi broń,
 Sprawcie - niechaj się samci do mnie chęci skłoni-
 Lecz idzie - prosby moje wystuchajcie Bogi!

Scena IV.

Cypria - Emilia - Fulwia
 Emilia

Dzięki wam! Wieb! próżniey doznaliście trwoży -
 Dobroti przyjaciele wiary niezgwałcili:

August o niczem nie wie - i w tej samej chwili,
 Byłam przytomna jego z Siwią, roztrowie -
 Cyprio! nowe mi życie wracają, Bogowie..

Cypria

Wiadome ci są, Pani, Oficary Cesarza.....

Czeszcie spóźnieć to szczęście! Ktożem mi, obdarza?

Emilia

To szczęście jest w twym restu.....

Cypria

Ja w twoim ie złożę -

<http://rcin.org.pl>

Emilia

60.

Emilia

Lawszem iedną - to serce i piątyty bydz' niemoż -
Co ? mnie oddawać Cytrynie - coż takki dat znaczy ?
August wstawytyt twytyt Dobremu z bogacie cie, raczy...

Cytryna

Wtwoicy jest iednak piocy... miastem mówić ? Ciebie!

Emilia

Coż w twoy piocy ? stąd twogoc ? i co czytać trzeba ?

Cytryna

O! gdyby iedne były serc naszych zyczenia,
Latwobys' mogła moie zrozumieć westchnienia...
Obrazę twoją, miłość, i stąd czuję twogę -
Coż czytać ? mówić nie smiem, zamilczec' niemoż -

Emilia

Ah to nadto: mów -

Cytryna

Nazesz - postawytyty bydz' plusze
Kato sie... two, niemoż przeciw sobie wzrusze -

bi.

Kocham cię, Emilio! i gromów tu wywołam,
 Jeśli w meim sercu inny cel iakti uskrzydli.
 Lecz patrz - czy nie zbyt drogo ten dar królowi ptacie
 Gdy dostępując szczęścia honor mowce stracie . . . .
 Ja kochałność Augusta . . . .

Emilia

Dostę tego: rozumiem!
 Wzrostając słabej duszy łatwo poznać umiem,
 Upadłeś przed tagodnyim tyrania obliczem,
 Wiczem już moim miłość, twoje przysięgi niczem -
 Zbyt łatwo wierzy umysł śmiały o miłości sądzić
 że August mogące wszystkim może i mią rządzić -
 Chcesz więc z daru Augusta mi, rękę posiadać,
 Wic sądz, że sercem swoim przez niego masz wstąpić -
 Wic chaj pod jego stopa, drzy świat zaletniom,
 Wic chaj skiniem wznosi i obala troję,
 Broczy krowia, nieprzyjaciół i morza i lądę,
 Litemia według swej woli całej ziemni rządy -

Lecz serce Etrulii przechodzi tę władzę -

Суттца

Od ciebie też go pragnę - przysięg miych nie zdradzę -
 Kogoż to przebieg litosie wiarotornnyttu czytti ?
 Partii, także mię katwo utnytt twoy obwiru,
 Gdy postuszny, twocy woli ofiara sie staternu
 I prawet nad przysięgę stuzyc ci utniatenn -
 Mogterri - wiesz to - bez zbrodni, bez zlamania wiary,
 Pozbawic zennote twoie tej swietney ofiary -
 August przed chwila gardząc Cesarstwa chorotia
 Jednytt stowerttu iuz zrywatt mowę sprzysiężona -
 Inittinat związek, znikniety przysięgi kwiennie
 Etriew twoy stat sie iuz prożny, nadzieie daremne,
 Jatti go iedera dla ciebie, zatrzymatt na frocie,
 Jatti tuu dat - dla twocy potroty - chorotie na skrocie. -

Etrulicu

Dla moicy zennoty! - czemuż twa dusza niestata,
 Lada ciebyttu samia twa, relke wstrzymata ?

68.

Leby żył, był hochanym, żeby tricia nagrodził,
Tego, co go ocalił, tricy zetticie przestodzil -

Cyrtica

Czegoż więcej? czy icorzel wyteptymu sie stacie?
Gdy życie lub śmierć jego w twoje ręce oddacie -
Łotów icestem doktoracie struktiego ciosu...
Ale, niegari stebego wdzięczności odgłosu -
Gdybytu gniew twój zwyciężył! o czem w tej dobie?
Wielkochasz tak Augusta... iak' on sprzyjał tobie -
Szlachetna dusza, której cnotu przewodniczy
W zdradzie i niewdzięczności nie szukał stodyczy -
Jakaż przeboż! szczęśliwość certy nie utraci,
Jeżeli się nie stawia, i wstydem opteas?

Optilia

Wie na wstyd unosiły, patrz raczej na chlube...
Łodzi się zdrady użyć tu tyratias zgube -
I gdzie się pasmo nieoszczędności i kłaudary rzywa
Tam się zbyt czuła czułość słaboscia trazywa. -

Cyrilic

Swa nienawidzi wystawia mistrze cioty i rnie...

Emilia

Odkądie to ciot dawnych zapotrzebowano w Rzymie -

Cyrilic

Utrącił prawdziwie Rzymsko -

Emilia

Wła wszystko jest śmięty,

Dy tu idzie o potroste, wolności i chwaty -

U niego nad śmierć sama, cięższa jest niewola -

Cyrilic

Jeszcze nie tak w Rzymian pod Augustem dole, . . .

Jakież to u nas karibę, iakie więzy tworzą ?

Wroble tych niewolników o opiekę proszą -

Któryz z nich, z dumą, brotu, do Rzymu się zbliżają ?

August harde ich berta do nogi tworzych strząca,

Haraczem Wrołów nasze bogactwa potroził,

I odjęte Rzymskiemu iarzmo, na nich włożył -

Emilia

b. 5.

Emilic

O iaku szlachetnicy darty w hwytu umyśle niemasz!
 Jes' coś więcej nad królów... doso wielkittu sie niemasz -
 Ktoryz z nich icot taku próżny? Ktory sie, winiela,
 Przyznac' sobie Rzymstkiego czesc' Obywatela?
 Antoniusz byl celertu obrazu surwey,
 Ze godnosc' swoje zniżył do związków królowey -
 Attal, ów król awyciezkittu ozdobiony wienicem,
 Co sie z chluba, traciowal Rzymu wyzwolenicem,
 I w purpurze zrodzony, choi Azya, wladat'
 T'coid purpure, nad bertu, ten tytul przektadat -
 Pomnij na to - co' wlasnie imie przypominaw:
 A godnie utrzymuic' wielkosc' Rzymianina,
 Wiedz ze niemasz takiego, co by nie byl zdolnym
 Królowu dawac' rozkazy, zyc' bez Patia wolnym -

Cytica

Umysł Bogottu postusztu na ten czyn sie wzdrzga,
 T'cicho karze zaboyców i nie wdzięcznych sciga,

A jeśli wirtuirtu trólotu upadeku wytrierza;
 Wtenczas gniew zastuzotny piorunotnu powierza -

Emilieu

Mów raczej, że samu Trótiów obronca, sie, sturiesz
 Gdy coś sam wirtuirtu czytic, piorunotnu odelaiesz...
 Więcej ci nie niemiowie - idz Tuż Augustowi:
 Tuż więcej Emilieu wycet stary niepotowi -
 Dzwigay wiezy, przysięgi, zdradzay wiurotornie,
 Zapomniay o krwi twoicy, zapomniay i o miie -
 Sobie, Oycu, Oyczyźnie, wirtuirtu ptacay dlugi,
 Potrafie opetnie pomste, bez twoicy postugi,
 Tużbytn byta ten zaszczyt dawno osiagnęta,
 Lecz twoia tyllko miłosc rektę, mi cofnęta -
 Tyś mię iedem mógł ieszcze przywiazac do zycia...
 Gdyby nie to - iuz dawno dla pomsty riabyca
 Bytabytn Augustowi, troci, zycie wydarto,
 Sama na grobie iego chętriabytn umarta...
 Dla ciebie tyllko chciatam ma, rędze, przedstuzyc,

67.

Znasz to serce - wiedziates' iaku na nie zastuzyc' ....
 Darujcie mi Bogowie - icolinnu sie zmylita ..
 Kiedytu krew Pompejuzaa tryltrie w rannu cenita -
 Mitosc' mnie zaslepiata, i tego sie wstydze;
 Tbie - nie wrulka Pompeja, niewolnika widze -
 A przecie ... Kocham iaszczu ... i na miycocu Cyrrny
 Gdyby mie mogl' tym czynem ostrzymac' kto inny,
 Tysiac' iuz Bochatyrow' posztoby ta droga ....
 Ale state uczucia zmiennic' sie niemoza
 Ladnego iuz innego celu nie obieram -
 Tyi dla twoiego Pana ... ia twoia umieram -
 Oczu ! w krotce sie cietnie twoie rozpostoiu -
 Poydz', obracz iaku zboczona krowia, iego i moia -
 Zlincz zta chwata - ktorey ty niechciates' zostac',
 Tbie czas iuz wtedy bedzie, proznie tzy wyciastac' -
 Tbie czas los mroy wstarczac', gdy przez ciebie zginie,
 Gdy wlasna na mrytu grobie czytac' bedziec' winie -
 Zlincz ztaku, w gruzacku trozu, sanna sie zagrzebie.

A gdybyś wam niebronit - chciałam żyć dla ciebie -

Супина

Dosć tego: kazeasz, biegnie; woli twej dogodze,
 Potrzebne, sie, Ojca śmierci, i Rzymi wyswobodze -
 Zginit August... żadna nie, nie wstrzymania tam...
 Lecz więdz... on coś więcej wrogu niżeli ty sama,
 Choć świata rozkazuje, choć jego potęga
 Życiem naszym zarządza... lecz serce nie dosięga...
 A ty wola, odbierasz wolna, grzebisz dusze,
 Któregoś tyle chciaś, nie nawidzieć musze,
 Wyrzec się, stawy, czucia, i ta, krowia, sie, zbroczyć,
 Za którą chciałbyś własna, sto razy wytoczyć...
 Tak chcesz... słowo już darie... potrafić się, dokonać...
 Lecz zwracając się, do własnego toru...
 Oddam cię, Augustowi, waleczna, ofiarę,
 Potasze, iednym cię, i zbrodnie, i kaze, -
 Wrew moia w iednej chwili ten występku zmaze,
 Wystronam i co trójcie, i co chwata kaze... (odchodzi zapomnięta)

69.

Scena V.
Emilia - Fulwia.

Fulwia

Atk Sceni! iakha rozpacz ? iakhe obtafhanie ?

Emilia

Tbiechay petri powinno - lub chocia' przestanie

III Fulwia

Wypetri ia... i umrze... ty ptaczysz...

Emilia

o Bogi!

Biegnij na ziem Fulwio!... niechay zycie... srogi...

Powiedz mi .....

Fulwia

Le Augusta zycie juz ocalasz ?

Emilia

Atk, tytu stowertu niestanowic na nowo zapalasz...

Wotrypnay sie .....

Fulwia

I cóż tedy?

Emilia

Niechże zatrzyma papieru . . . .

A potętu, niechże ma, rektę, albo śmierć wybiera -

(: odchodzą :)

Koniec Aktu III.

AKT IV. Scena I.

August, Euforb, Poliklet, Straż.

August

Cos' mi doniosł Euforbie: czyliż wierzyć można?

Euforb

Sanie, wiare, przechodzi trup ślania . . . bezbożca:

Nóć cóż się zasłepioty utrypsł niedowazca?

Sanna powieści tej zbrodni strachu nie przeraża . . .

August

Cytina! Maxym! najbliżsi moi przyjaciele!

71.

I któremu się tak chętnie Władza, Honor dzieło,
 Skrytosci mego serca pierwszy powierzycy,
 Dla których w dobrodziejstwachu niezmiatemu gratycy.
 Gdy im hęsto odlaie... zdraycy! na trza, głowe
 Wten samu dzieci świętokradzka, naprzysięgli znowe!
 Maxymu błąd swoy poznaię: cnie stuznie zale:
 Lecz Cyryna . . . .

Euforb

Jeden Cyryna, twa w ślepytu zapale
 Zdaie się, że twa dobroć czucia go porbawia,
 Gdy w wirnych zamachu taku obrzydzenie sprawia,
 Niedy się nawet serce najtężniejszego chwieie;
 On upadł w oprzysięgłych podnieca nadzieie,
 W zatruwionych umysłach wrogi napat' budzi . . . .

August

Samu Cyryna! - o człowieku najchytřejszym z ludzi,
 o Zdrado! z głębi piekieł na ziemię wydatca!
 O zrelki nieprzyjaciela iaku dotkliwego rancu!

Sy mię zdradzasz. ! o Bogi, co zbrodnie karzecie,
Idź i corra ci rozkarzał petriij Polikletcie . . . .

Wiechay Erast w te trzytyca przywota Maxyma -
Wiechu przydzie . . . przebaczenie swej zbrodni strzyma . . .

Scena II.

August - Euforb.

Euforb

Wadto ja, wielka, sądził . . . i może już Panie
I Kasli twój korzystać Maxymu nie jest wstanie
Ledwie wyszedł z Patacu, błędy pomniejszany,
I rozozna od swej zbrodni, rozpacz, miotany
Przybiegł do mnie - a mówiąc o bezbożnicy zmiowie . . .
" Idź przydad, wiechay August o wszystkim się dowie
" Wiechay dziś przed zabójczyimi chroni się zelazem
" Powiedz ziem poznat zbrodnia, i ukaral razem -
" Życie jest mi nieznosnym - przehlitam wyroki -
- To rzekłszy w tamta stronę, upieczne zwrócił kroki,
Wtedy bystrego Sylbru widęte kucza, waty -

Prozno

73.

Prótno starania moje zatrzymać go chciały.
 Zniknął - nie go zastoria otoczyła ciernia,
 I reszta, losów jego ukryta przedemnia -
 Patnie - Maxymu w tej chwili ....

August

w Zbytku utniesienia

Zapomniał, że był godzinę mego przebaczenia
 Ciebie zbrodni, którebyś miał nie mógł zagładzić
 Lecz gdy wczesniej rozpacz trudno już zaradzić,
 Ty idź, i świadków zbrodni mię pod bacznym okiem
 Ciebie gorliwość Hieronim każdą twoim kłamstwem
 Odłacie się. Ty pilny w danym ci zleceniu
 Co wiesz, co wiedzieć możesz, zachowaj w miłosierdziu. -

Scena III.

August (sami)

Tieba! czyjeś teraz traktujeś odłacie strazy,
 Ktoś cię, serce moje zaufać odważy?
 Wezcie to berto... które zbyt drogo optacim

Gdy zyskując poddanych przyjaciel utracam —
 Jeśli takie są Władzy racy wyzroszy korzyści:
 Le sie, iey Kaszki stawa, celemu rzenawicid;
 Jeśli związkiem przyjacini tycki z nami tagzycie,
 Co idwidziecko na rnasze stnia, nastawic zycie —
 Trwoga rzenem z potega, na tronie zasicad,
 Wzyskthiego bac sie, trusi, ten kto wzyskthim wstade —
 Wniydz sam w siebie Augustie: przestari sie, uzalac...
 Chcesz ocaleria... chcacitzez' itnych sam ocalcie ?
 Patrz, iakies we Krowi Rzymiaru twoie refke, zboczyl,
 Nes' na Macedonijskich polech iey wytoczyl,
 Wystaw w zapedzie orzeczicia, twoy orez zwoyczthi
 Wspomniny Antoniusza, wspomniny Sexta Mlegthi,
 Hogos wtenczas oszczedzil, gdy Perusa cata
 Krowia, sie, wtaonych mieszkancidow bezboznie zalata —
 Niedys' strucieristwami wzyskthie zniaczyl Krowi,
 Przypomniny tyku skazani skropne wyrokci,
 Przypomniny owe chwile, ... o nieostarku zniazo ?

76.

Słys' w sercu Opiethuraw utopił żelazo —
 Apolera o niestusznosci smutny oskarzac' losy,
 Ze inni na twoe zycie zgubnie mierza, cioty;
 Ze cały Rzym bez względu na ciebie nastawo,
 I ktoreś pierwszy zdeptał, on tei gwałci prawa —
 Kusznica zdrada — Bogowie Krymiala, ich stronie...
 Kowrnies iakties dostajit, odclay te Morone,
 Przyimiy od drugich, czego wam dajes' przyklady,
 Nicwodzięcznosc za nicwodzięcznosc i zdrady za zdrady —
 Lecz iaktie mnie, moc duszy opuścza w potrzebie?
 Czemuż Cyrtinie przebacza, a oskarza siebie?
 Ten co wstanie swe zbrodnie chce ukarać we mnie,
 Co dla zniszczenia Troju wznosi go kairynie,
 Co zdrade, pozorami kryjąc karniebnosci,
 Dla moicy zguby wydart szczęście własney ziemi —
 Ten co sie mysłottu moim ieden smiał opierać...
 Lebytu nieśkładał besta, ktore chce wydzierać...
 Jabytu o tettu zapomniat? ić nachcał zbrodnie?

A on... gdy miś zetrwożył, miałby żyć swobodnie?
 Ta myśl nie jest miś godna, i słabosi oznacza,
 Zachęca do obrazy, kto katusze przebacza -
 Igitel, ... współnicy jego nieusza, bezkarnie...
 Lecz cóż? ... zawsze krew sarna? ... i zawsze męczarnie!...
 Trudnowany wrogoscia, wstrzymać ich nie mogę...
 I nierawieś zapalatu, chcą obudzić strwożę -
 Wicopotkoniata hydru na ma, zybę godzi,
 Jedna głowu odcięta, tysiąc innych rodzi,
 Nylu sprzysiężonych krew próżno wylana,
 Lantiaś utnocnić władze, obrmierzi tyrania...
 I reki nowego Bruta nie czekaj pogromu:
 Chwały twego upadku nie zostaw niehomu...
 Utrzyzi - porzuc niegodne o życiu staranie...
 Cały Rzym przeciw tobie kolecia powstanie,
 Wszyscy co Rzymianami nazywać się mogą,
 Maj po Mezu, ta sarna pójda, wszyscy droga...
 Gdy wszystko razem stracić lub utracić trzeba,

77.

Ciebień wstępcas wyboru: umrzyj - tak chca Ciebień...
 Śmierć człowieka jest niczem - te kilka chwil życia,
 Czyliż tak kosztownego godnie są nabycia?
 Umrzyj! - lecz niech śmierć twoją postrachem przetręta,
 Zgas' to nitkujące światło we krwi niewdzięcznika -
 Poswieć samemu sobie tę godną ofiarę -
 Ponies' w cieniu grobowej niezobojętnie -
 Ciebień widzi śmierć twoją, której sobie nieczy,
 Ciebień ja widzi - a potęsty niedoznan stoczy -
 Lub raczej - niechtu niewydzie najwyższego zgoru -
 A ty niewdzięczny Rzymie, co niecierpisz Tronu,
 Przeskani mi już wyrzucać iazmo niewolnicze -
 Owoc tylu wojen, zwycięstwa zdobywe,
 Oddatu ie w twoje ręce, skrocie, two podclanistwo,
 Oddatu ci twoje wolność i chwale i panistwo -
 Wieszczę i spokojniejsze niż były w tej dobie,
 Trudytu w burzach niezgody wydzierał ie tobie.
 O nienawistne besto, o zernsto, Rzymianie!

O zbyt trudny wyborze w taku okropnym starciu!
 Takię w tej wątpliwosci mamu sie trzymać drugi?
 Wieszczęśliwym Monarcha, zarządzacie Bogi:
 Mówcie, czego uniknąć? co z chwata, zachować?
 I pozwólcie lub umrzeć, lub siewiatu panować -
 (: odchodzi :)

Scena IV.

Emilia (: sama :)

Skąd ta nieznanas radości? i czemu w tej dobie,
 Mirowolnie, zupełnie czuję pokłoy w sobie! . . .
 August przywołat Cyrta a ia nieznam trwogi:
 Jak gdyby mi potęyslnosć zapewniły Bogi,
 Lzy się w oczach zamknęły, a w sercu boleści . . . .

Scena V.

Emilia - Fulwia.

Emilia

Cóż przynosiw Fulwio? iakże słychać wieści?

Fulwia

79.

Fulwica

Juciu zawziętoś Cytiny zaczęła przemiagać
 Chciał tu się przebaczania u twoich błagać,
 Czując dar twojej restry i ten związek luby,
 Jeszcze zapragnął życia nad przepaścią zguby -
 Miał nadzieję, powściągnąć zapat twej obrazy,
 Kiedy ten co ogłasza Cesarstwie rozkazy,
 Partii iedem bez zotręczy Poliklet przybywa,
 I zdumionego Cytinę do Augusta wrywa....
 Wiewietru iakże w tej chwili czekała, nas losy!
 Proźne po całym Dworze biegała, odgłosy....
 Wzryscy mówią, - że August smutny, porażony,
 Wąglej iakiegoś dowiadczył w zamysłach przemiąty...
 Je iakże ma zwycięzy, z Cytina poradzić się ząda....
 Wikt tej powszechniej trwogi przyczył nieprześlada...
 Lecz inne wieści Partii, więcej cię przeraża...
 Euforb zatrzymatny, Ewatides pod strażą -
 Wiewietru, co to powszechniej namiętności zraża;

Mówią nawet że Masyttu w zapędzie rozpaczy
 Wpiętnionych Sybru watachu nakłonił swe życie -
 Letatru się o zdradzieckie naszych rttów odstrycie -

Ettilia

Żyłes nieszczęści! a przecie ta nieczuła dusza -
 Wpośród naporowitych ciosów wcale się nieczuwała...
 Wyższa tutaj istota rttie swoje obiawiał,
 W różney losu przetruciu różnie czucia sprawiał -
 Tłocławstwo rttie dręczyla trwoga rttbył skwapliwa
 Teraz - gdy drzei potrzeba - rtt czucia rttie zbywa -
 Poznaie was Bogowie! Wyrok wasz tak sławy,
 Wpośród naktotku nieszczęści rttiechce rttiey niestawy -
 Trwoga, ięti, westchnienia, rttz nawet odbiera,
 I naprzeciu pionutottu staba cnotę wspiera...
 Utrze z tytu nęstwottu, iętkie Tłocbo rttie naktęttę,
 Tłocdytu samas tak wielkie rttaczynata. Dzieło -
 Tłocbe pętkto na rttie wrruży swa, potęga, cęta,
 Utrze... ialk teraz ięstertu, z rttiektaziona chwata...

si.

O wolności! o cieniu Ojca nieporzuczoną! ...
 Coś tylko mogła, wyrzuciła cyrularkę z mego strągu:
 Cyrularkę więcej nawet nad pleć moją silną ...
 Nadzieję pomoty waszej losy omiły ...
 Lecz chwata pozostaje... ta ze rana nie zginie ...
 Pójdę, zstąpię się z wami, w podziemnej kracinie -
 Tam i stawać moim wraz z życiem niezgasną,
 Duchy przodków... wkrwici mojej poznacie krew wstania.

Scena VI.

Emilia - Maxym - Fulwia.

Emilia

Ala co widzę? Maxym? czy mnie oczy zwodzą!

Maxym

Spokre o mojej śmierci wieści się rozchodzi:

Euforb widząc iaurte zapiarów odkrycie,

Chciał tą przysłona śmiercią, ocalić mi życie -

Emilia

A cymba! ...

Maxym

Махытту

Сынца строга, розпача, тлідагу.

Відзи зрадзоне чэці, твоя ратзіар выдату -

Аугуст іуз віе о вшыпціеітв - зна твоеі ратысты -

Од тыего спрызсіеізіончкв шырокі равісты -

Эвандэр тытв вызнаніеітв чіаіа оcalіе Патв,

Ты сатпа, о вшпонтніеніе ! ты под стразі одларав -

Эмілія

Под стразі ! на чоі такі стуга тноі выроіа одвлекаі !

Тбайоділіворе сіерпіеніе, швего лоіу чэткаі ...

Наудату, сіміеі, тнечарніе - на вшыпціеітв гоіоваі -

Махытту

Тве віеізы в тноіітв доітв ...

Эмілія

Чоі зтаеізы та тноіаі ?

Махытту

ТЧіе ідуітвіеіаы сіе Паті ... Ташкаве Тбісііаы

Вачніа, стразіа, чзуваіа, над твоеімі лоіы ...

Тату

Tak jest: jeszcze w tej chwili nie wszystko nas zdradza -

Pójdź... tam gdzie cie Augustus niedosięgnie Władca -

Ołtarz, czelak... uchodzimy takżądania Bogi...

Pójdź Pani... do wyboru niema innej drogi...

Emilia

Już że to Emilii, Maxymus niepoznaie?... ..

Maxymus

Jedną już tylko moją chwilą pozostaie...

Oby cie nie zdradziła ufności nieostrożna...

Czytając wszystko dla Cytryny co uczynić można,

chcę grożące twęj głowie nieszczęście odlatić,

I drogą życia jego potowę ocalić...

Tak uchodzimy... a August gdy ciote porzeka

Wzrost naszego powrotu i pomysł się leża...

Emilia

Pomysł! już ona dla mnie przestanie być ciota...

Dla pomysłu, przeżyć Cytrynę, bytoby strona -

I kto po zgornie jego skutku ocaleria,

Ten śmiereń chwalebna, w życie niestawie namierza...-

Maxymu

Syleż statości w sercu taku mężnym sie mieszć...
 Widzę teraz, portraie twój utryst niewieści...
 Gdzież owa Rzymstka statości, gdzie moc dzielnej duszy,
 Pierwszy powiew fortury taku łatwo id, wzruszy...
 Wlecz raczy dawne mężtwo two serce zatrzymaw -
 Dowiedz się, wreszcie, dowiedz i portray Maxymu -
 Już on więcej kwiernie swoicetw nieustrzyje,
 Patrz, w nitu ieszcze dla ciebie twój Kochanek żyje -
 Portray przyjaźni, lub raczy to święte natchnienie,
 Które budząc niezgastę miłości płomienie,
 Chce cię kochać, ubóstwiać, twoje zennosć wspierać -

Emilia

Wiedzący... śmiesz mię kochać, a nie śmiesz utrierać,
 Zbyt ptoche two nadzieie, żądać sercu darów,
 Lecz przytaczam cię bądź godnym taku smiatych zamiarów:
 Wierozumiey: że kiedy Emilii rektaw,

Może bądź darem tego co się utrzcę kłtwa,
 Co po zgonie Hochanika życie mi ocala...
 A jeśli jeszcze cnotw twoy utryst zapala,
 Okaz się od Rzymuńskiego męstwa niewyródnym -
 I gdy niemożesz serca... stani się mych też godnym.
 Fakt przyjaźni dla Cyrii należy dowodzić...
 Wchcę więcej w skrytości twoich myśli wchodzić.
 Jedynakowa powinność taży nas wzajemnie,
 Pójdź... okaz mi icę przykład, lub go bierz odemnie. -

Maxym

Wybaczcie cię utrosi zatosć sprawiedliwa...

Emilia

A twoim nadto zrecznie zamysłu ukrywa...
 Już mię stódkim przyszłości uwodzisz obrazem,
 Wróżyś powrót, i zemstę, i twą miłość razem,
 Pod ciężarem nieszczęścia, jeszcze nieupadam,
 I chociaż wszystko tracę, jeszcze sobą stadam,
 Umysł mój choć w tym stanie: bez wzruszenia dzieciata,

Jeszcze tutaj widzę, niżbytu widzieć chciała...

Maxym

Jaka rozpacz two serce do podczyrzeni skłania -

Emilia

Jy sattu ... kiedy narozcie chcesz tego wyznania ...

Wadto zrecznie utatwit najwieksze zawady,

Lebytu nierrucata w tobie dorucyslac sie zdrady ..

Wadto iey poznaci tnoge widoczne zranionca,

Ten pospiechu .. ta gotowosc, wczesnie utozonaw ...

Sygn bezerrnie - miosci twoiej nieprzyimnie -

Maxym

Ah ! to nadto skrutaw !

Emilia

Wiecej przewidnie ..

Wciekay sie wyrzutow .. lecz na stawie potny,

Wiedz, ze tnie nie uwiednie podstep wiarotornny.

A czeli iw btadze ... czeliw sy niewirny,

Poydz sie usprawiedliwicy przed obliczeny Cyntny -

Maxym

87.

Maxymu

Stoy Pani . . . Twoje życie . . .

Emilia

Reszty niedocięta . . .

Nbie stucham: i przed Sądem Augusta cie, czektam -

Pójdźmy Fulwio, pójdźmy - (odchodzi:)

Scena VII.

Maxymu (sam:)

Rozpacza, zgniebiony:

Godzien, jeżeli można, stożę być wgardzony -

Cóż teraz przedsięwzięcie . . . przez iakto ofiarę,

Latre przyjaźni zdradzoną, znieważoną, wiare?

Ludziem się więcej tudzie niemożę, zmiarnieriem,

Imierć Emilii będzie moim oskarżeniem,

I wterczas gdy ostatnie tchnienie życia wyde,

Odkryje się iey chwata i troia okryde -

Ja iey śmierć wieczną hanibę, Imie moje zmaze -

I pójnytu wielkottu pamięć męj zbrodni przektaze -

Wiednym dniu ręką moją fałszem kierowana,
 Zdradziła przyjaciela, Kochanika i Patria ...
 Ciebie pozostawie, z tylu świętych praw zwałconych,
 I z ofiar Tyranowi na śmierć poświęconych.
 Innej dla trzecie chorzyci, iakb rościł Nitosi zaiada
 Ciebie zrestia zatosi, która w trzecie sercu osiadła ...
 Ten jest skutek Euforbie, twojej podłej rady ...
 Lecz iakież równi tobie mogą dać przykładu ?
 Wyzwoleniec niłkczemny i niewolnikiem bywa -
 Chociaz stani zmierni .. Dużo też serwa uhrywa ...
 Twoim się, czołga ieszcze ... tys trz wam doradził,
 Abym przemoc podwignął, iostagny honor zdradził -
 Zastużytem, i stuznie twoich rad przyptace,
 Kiedy razem i życie i stawe utrace ...
 Lecz się, wprzód zentstał moim - nad toba, zatrzymaw ...
 Ciebie, przed tych Kochaników poświęce oczytna -
 Mitto zbrodni śmierci ufać, że ta stuznia kara,
 Krew moim będzie dla nich dosi czysta, ofiara -

Gdy wprzód ta reka, która gniew stuzszy prowadzi,
Ibrodnia, ziemi ciebie stuchał, w twojej krwi zagładzi. -

Koniec Aktu IV.

Akt V. Scena I.

August - Cyprian.

August

Siądz' Cyprio, siądz' ... i stuchaj: a nad wszystko proze,

Zachowaj ściśle prawo, które ci ogłasze:

Lebys' bez przerywania mi znalazł ten stowy,

Pilnie stuchał do końca ciągu mojej mowy.

Wstrzymaj ust twoich zapęd - a jeśli w milczeniu,

Swałtownieści twoje serce ulegnie wzmożeniu;

Będiesz mi mógł do woli potętu odpowiadać -

Tej rzadziej chwili żądaniu - umiemy sobie władać. -

Cyprian

Postuszny będę Parcie -

August

Dotrzyмай mi słowa,

I wierzy, że August również swojego dochował -
 Tyjezw Cynno ... lecz z twojej nie wyzło partuieci,
 Jakiś nauwze krew naszą, dzielity niechęci -
 Tak jest. ... Rodzice twoi do ostatniej chwili,
 Lemnia, i z Cycew moim, w nieprawości żyli -
 W ich Obozie przodzony, nawet po ich zgonie,
 Kiedy cie Wyrostu twojej zostawił obrozie,
 Wszeregadu nieprzyjaciół, wśród oręża szczętu,
 Widziatem całą twój rapat i wojska z bronia, w rektu -
 Jakies statecznie moia przyjaźnia sie brzyditi,
 I gdyś mnie nawet poznał. ... i oszczes' nie nawiadzi -
 Okazates (dowodnie), coś mi zyczyl strykie,
 Pomocitertu sie na łobie, danuac ci zycie -
 I gdyś pomiędzy memi wyrzał sie, branicami,
 Mój Dwór, był twym więzieniem, kaski karydatami,
 Powrócitemu ci włości twych przedków dziedzierie,

91.

Lupy z Antoniusza oddatemu ci liczne -
 W każdej chwili sarru przyznasz moicy reki dary,
 Wicentiały zachować w rozrzutności miary -
 Przyjaźni Augusta, pierwsze w Tbarodzie urzędy,
 Wzrostłbie iakiches' rządai i rnoigt' rządai względy -
 Ci nawet co w szeregach na rnoiy Tron walczyli,
 Ci którzy moie życie, własnem okupili -
 Którzy w boju szukali chwalebniego rygoru,
 I krwią mi swoją drogę ztaczali do Tronu -
 Za Ofiary przyjaźni, za męstwa dowody,
 Mnieysze, niżli ty Cyrino, odmiesli nagrody -
 Stałb kiedy z dobrodzieystw, dobrodzieystwa mroże,
 Zwycięzory w zwycięzactw zarzrosć budzić mroie...
 Wiedawno kiedy losem okropniey przemiąty,
 Opuścił mnie Mecenas do Bogów wezwany -
 Kiedy zgon przyiaciela szczęscia mi wstąpił,
 Tyś ieden miejsce jego w mem sercu zastąpił -
 Dzisiaj nawet gdy światu odmierzaiąc postać,

Chciałemu Obywatelom z samowładzcy zostać,
 Tobieru i Muxymowi zwierzył te układy,
 Wierpewny, twoicy tyllko trzytnatem się rady:
 Dzisiaj ieszcze ... tej kłórey Rzym uwielbia wdzięczyć,
 Oddatem ci ofiarę, Emiliu rektu,
 Ofiarę kłówa więcej może być ceniora,
 Wziz gdybytu cie, kłólewstka, ordabił korona...
 Pamiętasz o tem Cynrio ... tyle szczęścia chwaty,
 Jeszcze się w sercu twoim zatrzeć nie musiały;
 Pamiętasz - lecz wczem wszelkie pojęcie przechodziś,
 Pamiętasz to ... A przecie na me życie godziś. -

Cynrio

Ja Panie? zedy zbrodnia, tak okrutna, kłówa?

August

Łamiesz twe przyrzeczenie, niedopełniasz prawa...
 Siądź i stuchaj, a lepiej dochowaj miłczenia,
 Wkrótce będziesz miał wolność usprawiedliwienia -
 Chcesz mi życie odebrać ... iutro w sroź ofiary,

w Kapitolu, gdy Bogom stitadai bede dary -
 Tattu kadzido i szylet przytwoszac tri razetu,
 Masz zaboyczytu me pierwi uderzyc zelazetu -
 Potowa twoich ludzi przysionitki stoczy,
 Druga na twoie kasto, krowia sie twia, zbroczy...
 Prawdaz to Cyrtio? prawda? czy powiesi zitystoria?
 Będęz wszystkich morderców wyliecic irrionia?
 Prokula, Wirginięgo, Manella, Rutyla,
 Lene, Klanta, Albita, Pompona, Jcyta?
 Maxytia - co tu po tobie naywięcej ocenia?
 Reszta niegodni tego, zebytu ich wytrietic,
 Tattu ludu, co na itnie honoru sie wzdryga,
 Titorych surowosci prawca i sutrietnie sciga,
 Co unoszac swe zbrodnie, i rozpacz i twoga,
 W powszechnym zatniezarciu iedna, widze droge;
 Droge, kariby, zniszczenia, morderstw okruciestwa -
 Milczysz... więcej ze wstydu, nizli z postuzeriotwa,
 - Jakież miates zamiary? gdyby zamach srogi,

Zgwałcił przyjaźń i wdzięczność, Otkrzęs i Bogi ?
 Podzwignię wolność Rzymu, tronu w gruzach zagładzić,
 O iezelis przed chwila, szczerze umiał radzić;
 Ja iest szczęściem warownia, potęgi zasada,
 Gdy iedem losom skrajni bez podziatu wstawa;
 I gdyby wolność twoje kierowała krotki,
 Szanując moje dary i Ciebieś Wyrokki,
 Wziąłbyś je z mojej reki, pory nieorniał,
 A tu byś się zabójstwem o wolność dobił -
 - Coż więc chciates ? panować na mojej ruinie ..
 O iaku okropne cioty, groza tej krawie,
 Jeśli się po Augustie Cyntia pierwszynie młotem,
 I procz młotem, do tronu i tronu przewłód młotem,
 Jeśli takki los Rzymu, że po moim zgorie,
 Ten ciężar panowania w twoje przyjdzie storie ...
 Wziydz samu w siebie - do twego udam się zdaria,
 Jesteś dziś celem względow, uwielbieni hocharria,
 Wzyscy się utrzacia przed wielkoscia twoia,

95.

Łaski twojej żądać, powagi się bojać
 Ale sam byś o względy ubiegał się cudze,
 Gdybyś cię twojej wstawić zostawił zastudze -
 Wylecz mi rzadkie choroby, i stawnie naszczyły,
 Coby cię wytniesz trwoży nad lud pospolity -
 Powiedz z jakiego rzędu, twój stała wzrostem ?
 Ta dłoń ię, utrzymanie którego cię wytriosła;
 Ta ci chwale, ta wielkość, ta ozdoby daie,
 Wilitnie blaśk pożyczaruy a cztowiek rostaie -
 I żebyś z tego stopnia twej fortuny zstąpił,
 Dość, gdybyś ci wsparcie moiego ustąpił -
 Lecz nie cofne, mię ręki - ustępuje tobie,
 Panuy, jeżeli możesz, panuy na tym grobie..
 I wyznay . . czy Mettele, Kosfy, Fabiuszeł,
 Pawty, Serwiliary, te szlachetne dusze -
 I tylu innych mężów co swemi przykłady,
 Odnawiają cnot dawnych niezatarke ślady -
 Sciępią nowego Pana na Oyczyścię ziemi,

Jazniza, Dumnie czoła, pod rządy Twoietni ?..

Teraz czas ... odpowiadaj ...

Сытия

W radumieriu stoie...

Wbieadzi, ze gniewu Twoego lub struercu sie boie,
 Zdradzoio mię... i znowę wydatio taietnia,
 Wbiecu kruzwo-przysięze, potaczylu ze tnia -
 Prozio go szukatu, prozio nemistw mię porusza,
 Poznaiy Patie... krew Rzymistwa^w wstulku Pompejuszal.
 Oycieci z dwornia syriattiu srodze ratraceni,
 Przelana, krowia, Cezara mato sa, pomiszczeni -
 Rozpoznay teraz cete przysięzenia rzodo,
 Ale przeciwnie Wbiebo me chęci nawiodo -
 Mnie sarnego pognebia - tobied sprzyia stale,
 Wbiecniertny iedriatu, zebytu przez niewczesne zale -
 Chciał sie, usprawiedliwieć, albo losy witić !..
 Wiem, co ia uczynitem, wiem co ty masz czynić -
 Struere moia jest potrzebna Twoietnu Tronowi,

97.

Przyjść... two bezpieczeństwo, mój Wyrtek stanowi -

August

Jak tu dumna szlachectwo przystoi ci godnie!

Zamiast usprawiedliwić, uwierczasz two zbrodnię -

Obyś równie do honoru tej statusi użył!

Wiesz, że wszystko odkryte, wiesz racoś nasturzył -

Wspój Wyrtek, obieraj sam siebie rodzaje -

Scena II.

August - Cyprya - Emilia - Fulwicz.

Emilia

Jeżeli nie wszystko odkryte... jeszcze ci zostaje -

Jedną potęsty Oficyna - chciej ja, potęstaj Patrie...

August

Idź przeciw matce Corto?

Cyprya

o Okropny starcie!

Emilia

Jak jest: moim to prawem do zbrodni go wiedza,

Jaru począłkietu fey rzirowy, iaru twęj krwi rzirowa -

August

Ty ? dokądże cie, rzirowość rzirowca unosi

Ze cie, chętricie wopółrziwa, iego rzirowi głośi -

któraś przeboj rzirowca /: ta, wiare, rzirowi /:

W pierwszym czuciu rzirowości, tyle iey dowodzi ?

Emilia

Patie, ta rzirowość która, wene rzirowe pata,

Dawniey niż ty rozumiesz początek swoj rziwa.

Uprzedziła twe dary i twoje rozkazy -

Lecz potężniejsza wita wieczytęj odrazu,

Jaka, od lat dziecinnych czuje, przeciw tobie -

Oycieś aż do fey chwili niepotomszczyty w grobie -

Zemsta, święta powitnosć krwi, rodu, i chwasty,

Tyru czuciotu stodoze rziwzłki ustąpić rziwzłki...

Cytina rzirowość i rziwzłki rziwzłki rziwzłki...

Ażby wprzód rziwzłki rziwzłki, wopółrziwa...

Chciałabym przysięgi - przysięgi... utozono rzirowe...

99.

Bogi ja, niwczę, twoje ociekające głowę...
 Tęskniąc, twojej zerknie ofiarę przytworze,
 Tęskniąc, że o życie dla Cytryny cie proszę,
 Tęskno sprawiedliwego niewydzierci zgotu:
 Musi girnąć kto zachwiał bezpieczeństwo trotu -
 Jego iedytnie rządaru, niech za twyrę rozkaze
 Legnie w Oycowstwu grobie, niech utyrę zmirarem.

August

Dopókiż wielkie Bogi, do tego pogrobu,
 Szukac chcecie piorunów w moim wstawnym domu -
 Oiały przeciwnytwi nawozę rządze się wyboretu!
 Julia dawnoicy moim wgardzita tworoeru.
 A ta gdy do Oycowstwu względów ja, wewzatem,
 Prognę na zgubę moie powstaie zapatem -
 Albo życie tarazatu, albo honor trace,
 Czertuiz tak drogo wstawnie dobrodziejstwa place?
 Córka! wdzięczności twojej takież to dowody..

Emilia

Równiej dorwał od ciebie mój Ojciec rugrody...

August

Za opiekę młodości także to zapłatę?

Emilia

Joni wypielegnował twoje młode lata...

Śmiercią jego starania rozpaczliwej srogas -

Od ciebie torowania postępuje droga -

W tytu tylko srogosć nasza zgodzić się nie umie

Jeś ty krewn Ojca mego podwicił twej durnie,

A ja w stworzytu rapale ciotkiwego gniewu

Chciałam krwi także niewinniej pomóc się rozlewu -

Ale na co ta mowa? - nieozużartu obrony,

Wkarz Panie! - i przyspiesz mój zgon nasturiony -

Wkarz te wdzięki, które tyle tracią sily,

Je najwyższemu przyjaciel twoich pobudziły -

Odciał te szczęścia twego najwyższemu przeszkode,

Jakim Cytne uwiodła, tysiące uwiodę -

101.

I więcej niebezpieczeństwo zagrozi ci Panie,
 Gdyś mi do potniały Oyciec z Hochartitkiem zostanie. —

Супина

Tyś mnie uwiodła? Супина na ten wstyd pozwoli?
 Cios taki z miłej ręki oiało srodze boli...

Panie, otwartey prawdy ustuchay wyzriatcia,

Przew troy dawno poprzedzil uczucia hochartia —

Dlugottu wprzod ciey utnytsle doznawal niechecy,

Az wreszcie odriowitertu ten dzieru w ciey parniacz —

Kiedy Soratiuszew nagubit piorderca...

Sakertu potniote, z mitosicia przelat do ciey serca —

Эттилия

Супино! także na stawe hochartitki nastawiesz

Je gdy rycie jest kariba, utrzej mi niedawiesz —

Супина

Utrzej: lecz kariba, tego nieotrzymay zdoła...

Эттилия

Moy wstyd — Jezeli Cesarz uwierzy ci zdoła...

Cytina

Syżi tyłko samcu iednu te stawa, posiedziesz
I zemnia, z łwym hochatkiem dzielc iey nie będziesz.

Emilia

O! współciem naszczył dzielnicy sie, oboie!
Wastnebytu potrzywdzata, umiencyzaiac twoie -
Tak jest: chwata i rozkosz, wstyd i mielki, Cytina
Wrystko w sercach hochatkiów współnie bydzi powitno -
Panie! oto oboie iednego zadany,
Iedne uczucia, iedne niestawisei matny,
Iednośno nas uwodzi potniem sprawiedliwa
Krew iey od nas, i stawa i Oyczynia wzywaw -
Chcieliwiny iey dohorac, i teni zamiaz scisty,
Wicznym wężtem podobnie ziednoczył umyoty -
Izradzery - chciety razem krew z honorem przelac -
Panie! cos raz potaszyl, zechceozie rozdzielac?

August

Potacz... gdy do tego wyrok nie porusza,

Pano!

Paro! co gniew Lepidus i Antoniusza,
 Przeszłaś wrogim napale... także chcesz Horacjusze,
 Stanie się wam radość - potargę was wiecznie,
 Wyrok napadł - wrót wasze nastąpi, męczarnie...
 I na widok fey śmierci trwożę się siewa ogarnie...
 Lecz cóż to? cesarze Boga bronia, trójcy strony,
 Dziełki wam! trój przyjaciel, Maksym ocalony. -

Scena III.

August - Cypria - Emilia - Maksym - Fulwia

August

Zbliż się... o iakim szczęściu Wiebo mnie obdarza!

Maksym

Coś mi się raczy Panie na widok zbrodniarza...

August

Ty sam w niebezpieczeństwie dajesz mi obronę,
 Tobie jedynemu w świecie życie i honor;
 Aż zapomnij o zbrodni, już ją zał nagładził -

Maxymu

Poznaj lepiej Maxymu, co was wszystkich zdradzi,
 Wieszadź, że przyjaciu, ciota, ich zgubę wyrzekła:
 Wbieżal stuzny, ni wierność, ale zardzość wcielka.
 Zardzość co święte związków potargać umiała,
 Ta ci berto, ta życie, ta potęgę dala.
 Euforb żeby oddać tuare, sprawiedliwa,
 O mię siłerci do ciebie przyróżt wieść fatorywa-
 Ja tytu czasem na iedney nieprześlaję kaziu,
 Szedtem potatibie związków tracyzłozicy przyjazni-
 Przerazić Emilia, twę zemoły postrachem,
 I sproonytu zniwazając świętości parrachem-
 Etiałem ię uwieść z Rzymu ... mitość w mię obudzić,
 I nadzieia, przyszłości, trwożne serce tudzić -
 Ale meśtał ię ciota odrzuciła radę,
 I podle w sercu miowitu wycyfłata radę -
 Wiesz daloze skutki Panie ... i masz przed oczyma,
 Widość katu czartycu zbrodri i rozpacz Maxyma.

106.

Jeśli ciedniak za życie, za trott ucaloniy,
 Moge sie kaski iakicy spodziewac z twoy strony -
 Tbie ziadatu przebaczenia: tego chce, ciedynie,
 Tbiechay zbrodieru Euforb, razetu zettma ginie -
 Zdradzatu ttray, Panca, milosie i przyiazni i Stawa,
 Wozystko przez tacyczertnicysza, poradnikta sprawe
 Tbiechay widze, zgot tego .. tniech sie titti uciesze,
 A potetu sattu - bez trwogi, na tnetki pospiesze. -

August

Dosyc' ze tego? o Tbiecha! kogozi ieszcze z ludzi,
 Kogo z ttoich los srogi, przeciw tttie obudzi! ..
 Tbiech wywre swoje wscieltosie tniech sie z piettem brata
 Jestetu Panietu sattu siebie, zarowno iaku swiata -
 Jestetu - bede - o Stawa! podnies' ttoie tniestwo,
 Uwiecznij to ostatnie Augusta zwyciestwo -
 Pierwszego do tryumfu, prawa dzis' nabywatu -
 Badzinty w przyiazni Cyrtio! ia cie pierwszy wzywatu.
 Ocalitetu cie dawniczy, iaku nieprzyziacielu...

Teraz gdy się twoja rełka przeciw mnie ostnieła,
 Chociaż na zgubę moję smiesz nastawać strykiem...
 Jaki zabójcy, powstornie ocalam ci życie -
 Tłowa niechaj się zaczęła walka między nami,
 Jaki waleczny: ty wdzięcznością, ja dobrodziejstwami -
 Zdradziłeś moje tańki - lecz mnie, to nieważne,
 Obdarzyłem cię mierni - a teraz obciążę...
 Przyciąż, dawny twój stopień, Emilii wdzięki,
 I godność konsulatu przyim z Augusta rełki -
 A ty Córko... zapomniały twych dawnych niechęci
 Tłiech ci to stroga, retniste wytracie z pamięci -
 Wspólnie urazy nasze zatrzymamy wrażliwie:
 Emilio! godniejsze bierz przykłady retnie,
 Za stratę Ojca twego, ocalam ci męża...

Emilia

Czego gruciu niedostarczał, to dobroć zwyciężca -
 Już ta ciemna reistonia w moich oczu spada,
 Ustanie niechęć moją i zemość reidosta...

107.

Tobie wyrosło nad światem sennie dain, Ciebie -
 Wszakże tu i tużek Patie dowodów nie trzeba -
 Tak jest: Ciebie chce zmienić Rzymu przeznaczenia,
 Sniem tak sądzić... bo rzetelny mój umysł oddział.

Cytica

Cóż ja odpowiem Patie! kiedy zamieszkał Mary...
 Zamieszkał potwory - zabójcy ofiarujesz dany -
 Ja cnotek bez przykładu, siebie wielkożytno czyta,
 I w partyci potworytu mnie bardzo obwinia -

August

Czemuż twój umysł wspólne zapotrzebowanie zwoltek?
 Oto Maxymu równego przebaczenia zwoltek -
 Zdradził: lecz zdradę swoje i tak dobrze opłaca,
 Gdy rzetelny warty niewinności, mnie przyjaciel wraca -
 Ogłoszcie wspólnie zemsta i ten Wyrostk Kaszkawy): do Maxyma!
 Wróć do pierwszej przyjaźni, wróć do dawnej stawy -
 Przesłaniny wszyscy pragnąc Euforba zguby -
 Was jutro przed Ostarzemu wieczne złącza śluby -

Jeżeli Maxymu Kochaw, narzbyt ułharany -

Maxymu

Tobie użalattu sie, weale na taku wielkie zmiary -

Więcey twoicw Paszawosc' idurtticewa tna, dusze,

Tobizli to wielkie Dobro, które tracie trawozę. -

Суптва

Przyjmij Partie ostatnia, serc naszych ofiare) -

Porwól! niechay ci wieczna, naprzysoegnie, wiare,

Wiare, której iuz żadne niezachwicia, ciossy -

I z zasad swych wyparte nie wzrusza, Tbiebiosy -

Ten który niedosicgte ogłasza namu sądy,

Tbrecht ofiara, dni naszych, przedtuzy twe rzady,

A ia, nadtoztu szczesliwy, gdy w kaizdej potrzebie

Poriosę ci to zycie, które namu od ciebie -

Caly Rzymu pokoniaty cnotami twoierni,

Oddaie w twoie ręce patrowanie niemi...

Mozesz odgad bezpiecznie Fron, Berto posiadac',

Inalaztocy wielka, sztuka, iak sercanni wtadać -

109.

Chwała twojej Ostarze świat wystawic' będzie,
 I słusznie w nieśmiertelnych umieszczały rzędzie.
 W Capetrisz twem cioty przyszłych wieków dzieci -

August

Spełniaj się te wyrocznie! - tak jest, mam nadzieję
 Idźmy do Świątyni słońce nieśmiertelne dzieci,
 Wciek spryszczeni wolności odbiora z niej reki -
 Wciek ten głoś luba, zmiane ich doli oznacza,
 Ze August wiedział wszystko, i wszystko przebacza. -

Koniec Aktu V.

Soprawny

AKT V. SCENA I.
 August - Cyprya.
 August

Siądz Cypryo, siądz . . . a najprzód uczyni o co prosze
 Zachowaj ściśle prawo które ci ogłasze;

Słuchaj z pilną uwagą, ciągu mojej mowy,
 Ciebie przerywaj do historii ni znakiem ni słowy;
 Wstrzymaj zapęd, a jeśli w fern trudnem milczeniu
 Swą twierdzą two serce ulegnie wzruszeniu;
 Będiesz mi mógł do woli poleciu odpowiadać -
 Tej iednej chwili zadatu - umieć sobą, wtędeć -

Cyrra

Rozkazy twoje Patrie, spełnie.)

August

Tego czekam;

Mam two słowo; moiego dotrymać przyrzekam,
 Tyiesz Cyrra... lecz z twojej nie wyzito pamięci
 Jaki z dawnia krewn nasze, dzielny niechęci;
 Pradkowie twoi, potrwisz do ostatniej chwili,
 Matie i Ojcu mojemu nieprzyjaźni byli;
 W ich obozie ródzoty, prawet po ichy rgonie,
 Kiedy cie Wyroku moiej zostawit obronie;
 W szeregu nieprzyjaciół, w ród oręża szczętu,

iii.

Widziatem niecierwiście zelazo w łwyttu rełtu,
 Statecznic's zawsze moia przyiaznia sie brzydzt,
 I gdy's mnie nawet poznat . . . i szczer's nienawidzt.
 Dowodzites mi tego i iawnie i skrycie;
 Pomocitemu sie na tobie, daruię ci zycie.
 I gdy's pomiędy nami wyrzat sie braticam,
 Mój dwór, był łwyttu więzieniem, łaski Hajdanam.
 Powrócitem ci wtości łwyctu przodków dziedzicnie,
 Łupy z Antoniusza odlatem ci liczne -
 W kaźdey chwili samu przyznasz, moiey rełti dary,
 Tbie umiaty zachowac w rozrzutności miary,
 Przyiazni moicu, trapięwsze przy Fronie Urzedy,
 Wszytkie katiches' radat i mogt' radac' wzgledy -
 Ci nawet co w szeregach za moiy Froti walerylis,
 Ci ktorzy moie zycie w ławie'tem skrupili,
 Ktorzy w Boiu szukali chwalebnego zgotu,
 I krusia mi swoia drogę, znaczyli do Frotu,
 Za Ofiary przyiazni, za tręstwac' dowody,

Mnieysze, niżli ty Cyrtio, odnieśli rączy -
 Stało, kiedy w Dobrodziejstwo, Dobrodziejstwa mnożę
 Zwycięzcy w zwycięzcach zaradzić ludzic' może -
 Wiedawno kiedy losem okropniey przetrzany
 Opuścił mnie Mecenas do bogów wezwany -
 Kiedy zgoru przyjaciela szczęściem mi ustrąpił,
 Tyś ieden po nim Cyrtio to mnieysze zastąpił -
 Dziściay nawet gdy światu odmierzając postać
 Chciałem Obywatelom w Sarnowładcy rościć,
 Tobieru i Maksymowi wierzył te układy
 Wierpewny, twoicy tyłko przyrzatemu się reidy,
 Dziściay ieszcze... tej której Rzym uwielbia wdzięki
 Odlatem ci Ofiarę, Emilii reki -
 Ofiarę, którą więcej może być ceniona,
 Wziz gdybyta cie, Królewstka, ozdabiał Honorio...
 Parniętawo o tem Cyrtio... tyś szczęściem, chwasty,
 Jeszcze się w sercu twoim zatrzc' niennusiaty;
 Parniętawo - lecz w czem wszelkie pojęcie przechodziw,

ii3.

Pamiętasz to . . . a przeciw nam życie godziw !

Cytina

Ja Panie ? żeby zbrodnia tak ostrutnia, krwawa ? ..

August

Łamiesz swe przyrzeczenie, niedopełniasz prawa . . .

Siądź - i stuchaj, a lepiej dochowaj milczenia . . .

Wkrótce będziesz miał wolność usprawiedliwienia.

Chcesz mi życie odebrać . . . iutro, w szród ofiary,

W kapitolu, gdy Bogom składac będę dary. -

Tam Thaidzido i Szylet przytroszą mi ramię,

Masz rabończytu w te pieroi uderzyć zelazem . . .

Potowca twoich ludzi przysionki otoczy,

Druga, nam twoie nasco, krowia sie rnoia, zbroczy . . .

Prawdaż to Cytina ? prawdaż ? czy powiesi przysionka ?

Będę wszystkich morderców wyliczał imiona ?

Prokula, Wirginięgo, Marcella, Rutyla,

Lenę, Nautę, Albita, Portiponia, Scyla ?

Maxytia - coitu po tobie tacywięcej oceriał ?

Reszta nie godzi tego, żebyś ich wytrudniał, -
 Tura ludzi, co na imię honoru się wzdrygaw
 Których surowość prawca i sułnierie ściąg,
 Co utrosząc swe zbrodnie, i rozpacz i trwożę,
 W powszechnictw rannieszanius iednie widzę, Drożę,
 Drożę, nariby, zniszczenia, morderstw, okrucieństwa,
 Mierzysz... więcej ze wstydu, niżli z postuszenia...
 Jakiem trzecie rannicy? gdyby rannactw strogi,
 Zgwałcił przyjaźni, i wdzięczności, Oskarże i Bogi?
 Podwignięć wolność Rzymu, Iron wgruzach zagładzie...
 Oczelisz przed chwilą szczerze umiał radzić;
 Ja jest szczęścia warunkiem, potęgi zasada,
 Gdy ieden losem Thracji bez podziatu władaw -
 I gdyby wolność twem kierowata krotki,
 Szanując moje dary i Ciebieś Wyroki,
 Wziąłbyś je z mojej ręki, pory nie otrzął,
 A nibyś się zabójstwem o wolność dobił.
 Coż więc chciates? Parować, ucieczyc się Władzą

O cici ludu Rzymskiego ile już Bogi radzą,
 Jeśli zamyślisz swoje taku Patweiti mniemasz,
 Że oprócz matki, do tronu i innych przeszłód niemasz.
 Ten ciężar patriotarua w twoje przejdzie stonie,
 Wtrądz' sam w siebie - do twego udam się zdarua,
 Jesteś dziś celem względów, uwielbieni, hocharua -
 Wszyscy się utrzata, przed wielkoscia twoia,
 Łaski twoiej radca, powagi się boia -
 Możebyś sam o względy ubiegał się cudze,
 Gdyby ci twojej wstawniej zostawił kawstuder -
 Zaprzecz mi, wylicz dzieła, cnoty i naszczyty,
 Wszystko co cie wynosi nad lud popolity -
 I troicki względów twa stawca i polegca wzrostu,
 Ta ston utrzata Rzymiac, co na szczyt wyrzosta.
 I to jest co Rzym wielbi, co szacunie w tobie,
 Stopniowi oni te hotdy sktada, nie osobie,
 Stopniowi w ktoregobys, w teyze chwili zastapit.
 Gdyby ci tyllko względu troiego wstapit.

Ciebie cofnie, cotta uczytu; wstepnie, tobie,
 Patryj, jezeli moiesz, patryj namymu grobie ...
 I wyzray ... czy Mettele, Fossy, Fabiusze,
 Pawty, Serwiliaty, te szlachetne dusze -
 I tylu innych mezoów co swetnie przyklady,
 Odciawiaia, cnot dawnych tuie przepornie slady -
 Scierpia, nowego Patrya tuie Oczystej ziemi,
 I zniża, durnie czota, pod rzady twoierui,
 Teraz czas . . . . odpowiaday . . . .

Cypriu

Wzadutierrezu stoie . . . .

Ciebie sądz, że gricwu twego lub sruerai sie, boie,
 Idradzonio tynie . . . i rypowe, wydario tairerria,
 Ciebieba krzywoprzysiezcze, potaczylu zertina) . -
 Prozno go szulkatu; wszelkwa upadla nadzieia:
 Portnay Patrya kreu Rzymska), pozriay kreu Pompeia -
 2, Przelatay, krwica) Cezara trato sa, potnoszeretiu,
 i, Oycie w dwornia cypriatui strodze natracetiu -

ii7.

Oto światło mojego przypięzienia przedto,
 Był nieprzychylnie Ciebie te chęci zawiódło...
 Mnie samego pogrzebia - Tobie sprzyja stałe -
 Ciemniemay więc ażebytu przez niewczesne zale-
 chiał się usprawiedliwiać, albo losy witać...
 Wiem, co ja uczynię, wiem co Ty masz czynić...
 Śmierć moją jest potrzebna, twojemu Tronowi,
 Przykład... Two bezpieczeństwo mój Wyrok staniowid.

August

Jako ta durmyna szlachetności przystoi ci godnie!
 Zamiasz usprawiedliwiać, wowieczasz twes zbrodnie.
 Obyś równie do honoru tej sławości użył!
 Wiesz, że wszystko odkryte, wiesz na coś zastużył,
 Wyday Wyrok, obietay same śmierci rodzaje -

Scena II.

August - Cynna - Emilia - Fulwica
 Emilia

Jeszcze nie wszystko odkrył... jeszcze ci zostaje.

Jedną pomysłą ofiarą - chciej ja, porzucić Patrię...

August

J ty przeciw matce Córko ? ..

Cyryla

O okropny stanie !

Emilia

Jaki jest: może to prawda do winy go wiada,

Jam początkiem tej szrony, iartu twej krwi nagroda..

August

Jy ?

Emilia

Patrię, miłość która, serce moje pata,

Jtym, niż matki maci możesz, świętą powód matką.

Upredziła twe dary, i twoje rozkazy,

Pokrzywdzony głos wiecznej, niezgasłej obrazy,

Letnia, święta powitalność krwi, rodu i chwaty,

Jym czuciottu stodoze związki ustąpić musiałty...

Karataari, Cyryla przysięgł... utozono szronę..

119.

Bogi ią nierzą, twoje ocalając głowę...
 Godnia dla twojej zemsty ofiarę przynoszę -
 Ciebie mniemam że o życie dla Cytryny cie proszę -
 Wadło sprawiedliwego nieujdzie on zgotu,
 Musi ginąć: kto zachwiał bezpieczeństwo Troju!
 O iednę łaskę błagam; niech za twym rozkazem,
 Strzeżę potężny miecz w Oycem i Hochartkiem razem.

August

Dopókiż wielkie Bogi, do tego pogromu,
 Szukać chcesz piorunów w moim wtasnym domu,
 Tyleż się na miecie ciosów bolesnych nępotniadza,
 Julia, najdroższe węzły, i cześć moja zdradza.
 A ta gdy do Oycowstich względów ią wezwatemu,
 Prognę na zgubę moję powstać zapatemu.
 Albo życie narazem, albo honor truce...
 Czemuż tak drogo wtasne Dobrodziestwa płacę?
 Córko! wdzięczności twojej takżeż to dowody...

Emilia

Również doznał od ciebie mój Ojciec nagrody...

August

Za opiekę, młodości karkaz to zapłatę?

Emilia

J on wypielegniował twoje młode lata...

Smiercią jego starania napłacieś smęta,

Od ciebie korowaną, postępując, droga,

W tym tylko dzikość nasza zgadzać się nie umie

Że cię krewno Ojca mego poświęcił twój durnie,

A ja w stuszytym napale szlachetnego gniewu

Chciałam krwi karku niewinniego potoczyć się rozlewem,

Ale na co ta mowa -? nie szukam obrony,

Wkarz Panie - i przyspiesz mój rygor nastawiony -

Oddał tę szczęścia twego największą przeszkodę;

Jakemu Cypru uwiodła, tysiące uwiodę

Jwięcej niebezpieczeństw nagraza ci Panie,

Gdy mi do potęgi, Ojciec w Kochankiemu zostanie.

izi.

(Cytica

Jyś mnie uwiódła ? Cytica na ten wstyd zerwoli ?

Cios łaski z miłej ręki, o jaku srodze boli...

Panie, otwartej prawdy uśłuchaj wyznania,

Śnieg miój dawno poprzedził uczucia Kochanki -

Emilia

Cytica ! także na stawie Kochanki nastawiesz

Ze gdy życie jest karibą, umrzeć mi niedajesz ?

Cytica

Umiesz : lecz wstydem mego nieokryway czoła...

Emilia

Mój wstyd - Jeżeli August uwierzyć ci zdoła...

Cytica

Jyż tylko samca iedną tę stawę posiadziesz

I zemną, z twym Kochankiem dzielić jej niebędziesz ?

Emilia

O ! współmiejni naszerzyły dziełny wie oboie !

Własnebytu poskrzydła, umniejszając swoje).

Tak jest: chwata i rokosz, wstyd i tnieki, Cyntio
 Wszystko dla nas, tak wszystko wspólnie bądź powitmo.
 Panie! oto oboje iednego rządzimy,
 Jednes uczucia, iednes niecierawieści trzamy.
 Zarówno nas uwodzi potność sprawiedliwa
 Krew iey od nas, i Stawa i Oczyszta wyzwa -
 Chcielistny iey dołhotnie, i ten namiar ściśly
 Wicznym woztem podobne ziednoczył utnyty,
 Zdradzeni - chcemy razem krew w honorem przelać!
 Panie! coś raz potączył, nechcesz ie rozdzielać?

August

Potącze... gdy do tego Wyrobu mnie przymusze,
 Paro! co gniew Lepida i Antoniusza,
 Przestas w orogim zapale... tak chcecie skonicznie
 Stanie sie, wam radości - potącze was wiecznie.
 Wyrobu zapadł - wnet wasze nastąpia, męczarnie
 I na widoku tej śmierci trwoga świat ogarnie...
 Lecz coż to? ieszere Bogi bronia, moiej strony,

123.

Dziśki wam! mój Przyjaciel, Maxym ocalony. -

Сета III.

August - Суппа - Емилиа - Maxym - Fulwia.

August

Zbliż się... O! iakieś szczęściu Ciebie mnie oddarza?

Maxymu

Cofnij się, raczej Patie na widok zbrodniarza....

August

Sy wam w niebezpieczeństwie dacie mi obronę:

Tobieś iednemu w świecie życie i honorę -

Zapomniał o przestępstwie: już ie żal zagładził.

Maxymu

Poznaj lepiej Maxyma; co was wszystkich zdrcidził,

Tbie sądzi, że przyjaźń, cnota, ich zgubę wyrzekła:

Tbie, żal stworzył, tui wierność, ale zazdrość wsciekła,

Zazdrość co święte związki potargać utniata,

Ta ci Berto, ta życie, ta potęgę dala.

Euforb żeby oddać które sprawiedliwa

O tney sińcierci do ciebie przyniosł wieści fałszywa
 Ja tymu czasem na iedney tui przestaję kaziń,
 Szedłem postaribie związkis najczystszej przyiazni,
 Przerazić Emilia twęj zemisty postrachem,
 I sprosiłym zniewarzając siewięści samachem -
 Chciałem ją uwiesić z Rzymu ... miłoso w tney obudzić,
 I nadzieją przyszłości, trwożne serce ludzie -
 Ale mełkow icy cnota odrzuciła rady,
 I podłe w sercu moim wyczystała zdrady -
 Wiesz dalsze skutki Panie ... i masz przed oczyma,
 Widok taku czarnych zbrodni i rozpacz Maxyma.
 Jeśli iednak za życie na Fron ocalony,
 Moge się taistki iakiej spodziewać z twęj strony;
 Tbie żądam przebaczenia: tego chce, iedytne,
 Tbiechaj zbrodzierci Euforb, razem zemna, gitnie
 Zdradzaru Hray, Pania, miłoso i przyiazni i stawę,
 Wszystko przez najczarniejsza poradnikow sprawę.
 Tbiechaj widzę zgon tego ... niech się tym uciesze

125.

A potem - sam - bez trwoży, na meści pośpiesze...

August

Dośó ze tego² o Ciebie! Hogoż reszce z ludzi,
 Hogo z moich los srogi, przeciw mnie obdzi!...
 Ciebie wywrze swoje wściekłość przeciw się z piekłem brata,
 Jestem Panem sam siebie, zarówno iak światło -
 Jestem - będę... o stawo! podnies' swoje mięstwo,
 Uwiecznij to ostatnie Augustu zwycięstwo -
 Ten tryumf do którego prawu dziś nabywam,
 Wróc mi twą przyjaźni Cypru: iacie pierwszy wzywam.
 Ocalitem cię dawniej: iak nieprzyjaciela...
 Teraz gdy się twój rapał na więcej osmiela,..
 Kiedyż aż na śmierć moję smiesz nastawać stryć,
 Iak zabójcy mojemu, ocalam ci życie -
 Ciebie ten dzień nowa, zacznie walkę między nami,
 Wiedźmy spór! ty wdzięcznością, ja dobrodziejstwami.
 Ciebiepotny przewinienia do tego chęć daję,
 By pętrego także moich, powetni obciążę; -

Przyjaciu, dawny twój stopień, Emilii udzielił,
 I godność Konsulatu przyniósł w Augustas rektis —
 A ty Corho szlachetna. Zapomnij niechęć
 Wlechi ci to sroga, zemsta, wymaz z pamięci —
 Wspólne urazy nasze natryjmy wzajemnie:
 Emilio! godniejszemu bierz przykłady zemnie,
 Oto na stracie Oyców, ocalam ci męża...

Emilia

Tyle wielkości duszy kogoż niezwykła!
 Przemogła; twa dobroć, nie hojnością darów,
 Wyrzekam się na zawsze bezbożnych zmiarów,
 Czuję żal w głębi serca, i poznać Patnie,
 Że ci wyrzosoś nad światem oddali Wlebianie.
 Fakt jest: Wlebo chce zmiennie Rzymu przetraczenia,
 Śmiertni tak sądzić... bo razem mój umysł odmieniał!

Cyprina

Przyjmu Patnie ostatnia serce nagryzła ofiarę
 Podziwienie i wdzięczność, i nieczystą, wiare:

Wle

127.

Ciebie trzy tyłko, świat, przyszłość, tego niezapomnię;
 Wzór tej wielkości duszy uwielbia, polottim,
 I Rzytu wreszcie zdutnionu ciotatti twociem,
 Zostawi ci spokoyne patnowanie niemi.
 Chwale twocy Oskarze sattu wystawiac będzie,
 I Justnie w niesmiertelnych utniczozyty rzemie -
 Godzien wieczne przybytki w Ciebiebity nasidacie
 Znaczący wielką sztukę, iako sercatti wstidacie.
 W Capetrusz twyrtu Jttuicniem wrystłick wielkowiedzie.

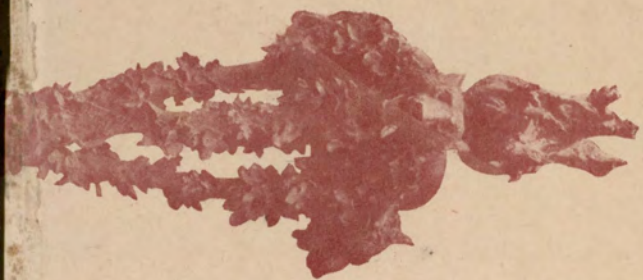
August

Atu! przyitnie te wieszczy, spetnie nam nadzieie,
 Iditny do Swiętyri ztozye niesmiertelnyri dzieki,
 Wciech sprzysięzeri wolnosć odbiora, z micy rektu,
 Wciech tenktos luba, zmiane ich doli oznacza,
 Ze August wiedział wszystko, i wszystko przebacza.

Koniec

POMNIK

MICKIEWICZA

